

|| இஸ்மீனே ||
|| அபிஸ்மீ ||

యమ్ జి ఆర్

దీనజనోద్ధారకుడు, దయా సముద్రుడు, ప్రజాహృదయాధినేత, పసిమి ఛాయ పసిడిమనసూతో పలుకుతీపి నెరిగిన పతితపావనుడు, కళా కౌముదిలో జీవనరాగాన్ని పలికిస్తూ ఆశయ సాధానికి అవరణ పథానికి వారధి ఏర్పరిచిన మహాశిల్పి, సమగ్రత సమైక్యతల తర్వాతనే భాషా సంస్కృతికి చోటిచ్చిన జాతీయతావాది, విజ్ఞులను సంగీతజ్ఞులను మనఃపూర్వకంగా గౌరవించిన మానవతా మూర్తి, లలితకళా ప్రాభవంలోనే సమాజోన్మతకి రాగతాళాలు వున్నాయని తెలిసిన రసధుని, మధ్యాహ్నభోజనం పేరిట అర్చులను ఆదుకున్న అన్నదాత, వెండితెరకీ జీవన్నాటకానికి వంటెన కట్టిన నిర్మాణ సారధి, తమిళనాడుకే గాక యావద్భారతానికి జాతిరత్నమైన 'యమ్ జి ఆర్', 1987 డిసెంబరు 24 ఉదయం మూడుగంటలవేళ, సాధారణ నిద్రనుంచి దీరనిద్ర లోకి నిరమించి, రాష్ట్రాన్ని దేశాన్ని శోకసాంద్రంలో ముంచారు. 'దేహిన్ అస్మిన్' యథా దేహి కౌమారం యౌవనం జరా, తథా దేహాంతరప్రాప్తి ర్నిరస్తత్ర న ముహ్యతి' (గీత: 2-13) అని సరిపెట్టుకోక తప్పదు. అణ్ణా సమాధి పక్కన స్మృతి మందిర మయారు యమ్జిఆర్.

తన పదేళ్ల ముఖ్యమంత్రిత్వంలోను, పేదలకెన్నో సహాయకార్యక్రమాలు ప్రవేశపెట్టడమే గాక, జాతీయ నాయకులలో మణిదీపమనిపించుకున్నారు యమ్జిఆర్.

—రాష్ట్రపతి వెంకట్రామన్

ఎటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితిలోనైనా, ప్రజాక్షేమం దృష్టిలోపెట్టుకు, సిద్ధాంత న్యాయం విడనాడకుండా ముందుకి సాగిన ధీరచరితుడూ దేశభక్తుడూను.

—ఉపరాష్ట్రపతి శంకరదయాళ్ శర్మ

సత్యము, అహింస, కరుణ, అనే మూడు సూత్రాలకి కట్టుబడి, విరుపేద లను, నిర్భాగ్యులను ఆదుకుంటూ, ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలో దౌర్జన్యానికి స్థానం లేదని నిరూపిస్తూ వస్తుధైక కుటుంబధ్యేయం వైపు ప్రజలను నడిపిన మహా మనీషి, యమ్ జి రామబండ్రన్.

—ప్రధాని రాజీవ్ గాంధీ

ప్రేమాస్పదుడైన అన్నగారిని కోల్పోయిన తమ్ముని దుఃఖం నాది. సల వైఎళ్ల అనుబంధం—అన్నిటా నాకు సలహాయిస్తూ హితవు చెప్పే వారాయన.

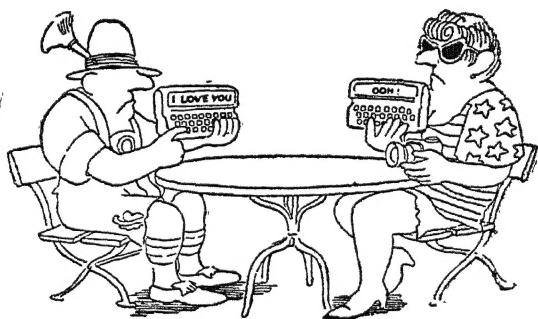
—అంధ్ర ముఖ్యమంత్రి యన్ టి ఆర్

33rd Year of Publication

జగతి

ఎడిటర్: చందూర్

ఫిబ్రవరి - 1988

పర్యాటకుల సంభాషణ

— 'జర్మన్ న్యూస్ వీక్లీ' సౌజన్యంతో

'జగతి' - 2, కచేరీ రోడ్, మైసూర్, పి. బి. 2922, మద్రాసు - 600 004
ఫోన్ : 76697 - సం. చందా రు. 24-00, 2 సం॥లకు రు. 45-00, 5 సం॥లకు
రు. 100-00. శీవక చందా రు. 300-00, విదేశాలకు 2 సం॥లకు రు. 100-00

ముఖచిత్రం: ఉపరాష్ట్రపతి శంకరదయాళ్ శర్మ

నిమ్మ తొనలు

అది నీ మిత్రుల మిత్రుల మిత్రుల మిత్రులు

నేను నాటకంలో ఒక ముఖ్య పాత్ర
ధరిస్తున్నానోయ్.

‘హీరోవా?’

‘కాదు - పోస్టుమేన్’

‘అది అంత ముఖ్య పాత్రా?’

‘అవును’

‘ఎలా?’

‘తెరతీయడంతోనే, నేను వచ్చి
పోస్ట్ అని అరిచి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చి
వేశాను. ఆ తరువాత నాటకమంతా
ఆ ఉత్తరం మీద ఆధారపడి నడు
స్తుంది.’

—కె నాగేశ్వరరావు

నరసరావుపేట

ఏమండీ నేను నెల తప్పాను’ -

సిగ్గుపడుతూ భరత్ చెప్పింది
శ్రీలేఖ. ‘తప్పితే తప్పావు - బాధ
పడకు. ఈసారి కట్టిగా కృషి చేస్తే
వచ్చేనెల పానవుతావులే,’ ఓదార్పుగా
అన్నాడు, పరీక్షపేపర్లు దిద్దుకుం
టున్న కృష్ణారావు మాష్టారు.

—జి రాము

నందిగామ

మీ ఆయన నిద్రలో లేచి నడిచి
పోతూండే వారుగా - ఇప్పుడా

వ్యాధి నయమైందా?’ - అడిగింది
శారద.

‘అ, బ్రహ్మాండంగా పోయింది -
నేనాడిన విన్న అబద్ధంతో’ అంది
కళ్యాణి.

‘ఎం చేశావేమిటి?’ - ఆశ్చర్యంగా
ప్రశ్నించింది శారద.

‘పెళ్ళి కాకముందు నాకు ఇలానే
నిద్రలోంచి లేచి వెళ్ళే అలవాటుందని
చెప్పాను, ఇక అంతే అప్పటినుంచి
ఆయనకు జబ్బు నయమయింది.’ -
అసలు సంగతి గర్వంగా చెప్పింది
కళ్యాణి.

—భవాని

మచిలీపట్నం

నేను ఇన్నాళ్ళు ప్రేమిస్తున్నానని
చెప్పేవాడినే. అదిగో, ఆ అమ్మా
యినే నేను గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నది,
ఎలా వుంది?’ దారిన పోతున్న
ప్రేయసిని చూపించి చెప్పాడు శేఖర్.

‘అదా? దాన్నెందుకు ప్రేమిం
చావు? అది పెద్దగయ్యాళి. దాన్ని
పెళ్ళి చేసుకుంటే, ఆ గోల నువ్వు
భరించ లేవు’ అన్నాడు శ్రీధర్.

‘అమె గయ్యాళా? నీకెలా
తెలుసు?’ ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు
శేఖర్.

‘నేను దాని మొగుడ్ని , ఆ మాత్రం తెలియదా?’ తాపీగా చెప్పాడు శ్రీధర్.

—సెల్వి
నందిగామ

పూ అఫీసరు వట్టి పూలోయ్ - అన్నాడు శంకరం. ‘ఆ విషయం నాకూ తెలుసు’ - సుందరం కామెంట్. ‘నేను చెప్పకుండా నీ కెలా తెలుసు?’

‘నీకు ఉద్యోగం పూల్ కాక ఇంకె వడు ఇస్తాడు?’

—యమిడి గౌన్
రేపల్లె

హలో. ఎస్సయ్ గారూ, మీరు త్వరగా రావాలి. పట్టపగలే మా తాతయ్య గోవిందరావుగార్ని కట్టేసి నిలుపునా కాలేస్తున్నారు’ - కంగారుగా ఫోన్ చేశాడు శ్రీధర్.

‘చూడు బాబూ : అడ్రస్ ఎక్కడో కాస్త చెప్తావా?’ టెన్షన్ తో అడిగాడు ఎస్సయి భరద్వాజ.

‘ఊరి చివర. స్మశానంలో నండి’

- అన్నాడు అరేళ్ల శ్రీధర్.

—ఇ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరావు
మచిలీపట్నం

రీపాప బురదలో పడింది. ముఖానికి అంతా బురద అయింది.

‘పాపా, నీ దగ్గర కర్చిఫ్ ఉందా?’ అని అడిగాడు పక్కగా పోతున్న పెద్ద మనిషి.

‘మా అమ్మ కర్చిఫ్ ఎవరికీ ఇవ్వ వద్దంది, సార్’

—బి నరసింహారావు
విజయవాడ-13

ప్రవండ్రి మన పక్కింటి పంకజాక్షి కూతురు ఎవరితోనో లేచి పోయిందటండీ - అని ఆనందంతో చెప్పింది కాంతం.

‘అలా సంబరపడకు, ఆ లేపుకు పోయింది ఎవరో తెలుసా? మనక్కాబోయ్ అల్లుడు - అదే మీ అన్నయ్య గారి ముద్దుల కొడుకు’ - వివరించి చెప్పాడు భర్త రాజేశ్వరావు.

—కె సత్యనారాయణ

మెలవరం

జి. పుల్లారెడ్డి
స్వచ్ఛమైన నేతి మీరాయి

హైదరాబాదు

ఫోను : 230833

కర్నూలు

ఫోను : 20288, 21445

పాఠకులతీర్పు

శ్రీ చందూర్ గార్కి నమస్తే

డియర్ చందూర్జీ: అస్సాం అగ్రి కల్చరల్ యూనివర్సిటీ వర్క్ షాప్ లో ఎకడమిక్ పేపర్ ప్రజంట్ చేసేందుకు ఈ మధ్య జోర్డాన్ వెళ్ళాను - నవంబరు ఒకటో తేదీన మద్రాసు మీదుగా తిరువతి చేరుకున్నాను. కలకత్తా విశాఖల నుంచి వచ్చే స్టయిట్ ఉదయం తొమ్మిది గంటల వేళ శ్రీహరి కోట తీరం మీదుగా వచ్చింది. ఎన్నూర్, మద్రాసు హార్బరు, మెరీనా బీచ్, యూనివర్సిటీ బిల్డింగ్స్, ఆలిం డియా రేడియో, శాంతోమ్ చర్చి ఇవన్నీ ఎంతో స్పష్టంగా కనిపించాయి. అంతే కాదు, యాపిల్ గ్రీన్ కలర్ తో ఉన్న మీ ఇల్లు, రూఫ్ గార్డెన్, దొడ్లో వేసిన కొబ్బరివెట్టూ, పొడుగుగాటి కొబ్బరాకులు కనిపిస్తూంటే ఎంత ఆనందం కలిగిందో చెప్పలేను. నాలో కలిగిన 'వైబ్రేషన్స్' అనాడు మీకు అంది ఉండాలి. శాంతోమ్ చర్చి నుండి కుడివైపుకి తిరిగి మౌంట్ రోడ్ మీదుగా ఎయిర్ పోర్టు చేరుకుంది మా విమానం - వ్యవధి లేక ఇంటికి రాలేదు. పిల్లలూ, అన్నపూర్ణారెడ్డి గారు క్షేమం. మాలతి గారికి, శారదాంబ గార్కి మా నమస్కారములు అందవేయండి.

—ప్రొఫెసర్ యమ్మి రెడ్డి
తిరువతి

శ్రీ చందూర్ గార్కి నమస్తే 'జ గ తి' చదువుతుంటే చాలా సంతోషంగా వుంటుంది - ప్రతి అక్షరం విడవకుండా చదువుతాను. మీ అంతరించి ఉత్తరం వ్రాయాలంటే ఏదో భయంగాను, సంతోషంగాను వుంటుంది. మీ విజ్ఞాన సంపదలో నేను వ్రాసే నాలుగు ముక్కలు ఏపాటి? మీనుంచి ఎన్నో ఎన్నో సంగతులు తెలుసుకోవాలని వుంది. "వనిత" లో ఆ మధ్య మీ కథ (మంగళూరు మెయిలు) చదివినాను - నాకు చాలా నచ్చింది.

—శకుంతలారావు
లొంబార్డ్ - అమెరికా

శ్రీ చందూర్ గార్కి: నవంబరు సంచికలో, నెహ్రూ గూర్చి మీరు ఎప్పుడో వ్రాసినది, ఎప్పుడూ నిజమన్నది నిజం కాదా! నా అభిమాన సంగీత విమర్శకులు V. A. K., సునిశిత హాస్యానికి అపహాస్యానికి గల సున్నితమైన వ్యత్యాసం ఎంతో చక్కగా చెప్పారు.

—వి అశ్వనీకుమార్
విజయవాడ-10

పాచీన సాహితీ

ఇంచుక ముద్దు లేనగవు లింపగు నవ్యవిలాస సూక్తు ల
భ్యంచిత లోల దృష్టియు న వారుణ పల్లవమండలంబు ని
ర్మించు సలీల యానములు మేలుగ యౌవనలక్ష్మి తోడ వ
ర్తించు మృగాక్షి చందము లతి ప్రమదంబు ఘటింప జాలవే

—భర్తృహరి

తొంగుండ మంచంబు దొరలేదని కృశింప
బంటున కబ్బునే పట్టుపరుపు
దొరసాని కొకవలై దొరక దంప గృశింప
దొత్తుకు గలుగనే తొగరు వీర
అంబటి కు ప్పబ్బ దని కృశించెడి వాడు
వాంఛ సేయునె పిండి వంటలకును
గంకుల నొజ్జలే కాలంబు గడవంగ
నూచ బియ్యంబు శిష్యులకు గలవె
ఇంగిత విచార మాతృలోనించు కయిన
నూహ సేయక కలిచోయ నుట్ల వంక
జూచు చుండెద రజ్జు లీక్షీణియందు
రామలింగేశ రామచంద్ర పురవాస

—రామలింగేశ శతకం

తరువుల పొంత పొంచి వసుధావరమిత్రుడు గాంచె నచ్చటం
దరుణి దమో విసీలకచ దామర సోదర సోదర ప్రభం
దరళ విలోచనం దతనితంబ దటిన్నిభ గాత్ర వల్లరిం
దరుణ శశాంక ఫాల నొక తన్ని దరంగ వళిం దలోదరిన్.

—రామరాజ భూషణుని 'వసుచరిత్ర'

పాతికేళ నాటి పిక్చర్

అన్నపూర్ణవారి చదువుకున్న అమ్మాయిలు

తెలుగు సాహిత్య సీమలో రాజ హంసవలె ప్రకాశించిన డాక్టర్ శ్రీదేవి, ఆంధ్రులు ప్రత్యేకించి చెప్పకోదగ్గ ఒక ఉత్తమ నవలను ముందు తరాలవారి కోసం వొదలి వెళ్ళారు. 'చదువుకున్న అమ్మాయిలు' చిత్ర నిర్మాణ సమయంలో డాక్టర్ శ్రీదేవి 'కాలాతీత వ్యక్తులు' నవలనే, అన్నపూర్ణవారు వెండితెర కెక్కిస్తున్నారనే ప్రచారం జరిగింది. ఈ కథను వ్రాసినది కూడా డాక్టర్ శ్రీదేవి అయివుండటం అందుకు ఒక కారణం కావచ్చు. లేక, 'కాలాతీత వ్యక్తులే', చదువుకున్న అమ్మాయిలుగా చిత్ర రూపం దాల్చిందేమో! ఏమైనా ఆ నవలకీ ఈ పిక్చర్ కీ వసంత తాతగారి మరణంలోను, పెళ్ళిళ్ళలోను తప్ప ఎక్కడా పోలికలు లేవు. ఆ మరణాన్ని కూడా శ్రీదేవి యాదృచ్ఛిక ఘటనగా చిత్రించారు. పిక్చర్ అలాలేదు. ఆ మరణం చుట్టుకొన్ని మెలికలు వేశారు. చదువుకున్న అమ్మాయిలు చిత్రానికి స్వర్ణీయ శ్రీదేవి కథ వ్రాశారు. స్వర్ణీయ గోపీబండ్ సభాషణలు వ్రాశారు. ఆ యిరువురు సాహిత్య ముద్ర, ఇందులోని ముగ్గురు అమ్మాయిలు మీద పడుతోంది. ఈ ముగ్గురమ్మాయిలకు కేంద్ర స్థాన

మైన బాంక్ గుమస్తా (నాగేశ్వరరావు) నటనలో ఉదాత్తస్థాయి నందుకోగలిగాడు తప్ప, అసలు పాత్రలో పటుత్వం లేదు. శేఖర్ సినిమా డాన్ జువాన్. ఈ డాన్ జువాన్ శ్రీరాముని అదర్శంగా కలిగి ఏకపక్షి ప్రతుడవాలి గనుక, లక్షలుగల అమ్మాయి (సుజాత-సావిత్రి) బీద అమ్మాయి (వసంత - కృష్ణకుమారి)లలో, బీద అమ్మాయిని ఎన్నుకుంటాడు. ధనానకుడవడం ఉత్తమ సినీనాయకుని లక్షణం కాదు గదా! హన్యరసాంబుధిలో ముంచేందుకు రేలంగి, సూర్యకాంతం వుండనే వున్నారు. నాలుగు వివాహాలు, ఒక మరణం గల ఈ చిత్రంలో, 'చదువుకున్న అమ్మాయిల'ను ఆదర్శమూర్తులుగా, త్యాగ డక్షులుగా చూపడం. బాలా ముదావహమైన విషయం అందుకు అన్నపూర్ణవారు ఎంతో అభినందనీయులు. ఈ చిత్రానికి దర్శకులు ఆదుర్తి. నిర్మాత: దుక్కిపాటి మధుసూదనరావు.

—యన్నార్ చందూర్ సమీక్ష

'జగతి' - ఫిబ్రవరి 1963

మానవుడు ఉదాత్తమైన మృగం - జనన మరణాలు రెండూ అతనికి పండగలే!

—బ్రవున్

వెన్నెల కెరటాలు

పెంగ్విన్లు

పెంగ్విన్లు మనోరంజకమైన పక్షులు. వీటికి రెక్కల మీద ఈకలు పొలుసులలాగా ఉండటంవల్ల, క్వీల్స్ లేకపోవడంవల్ల అవి ఎగరలేవు. కాని అవి నీళ్ళలో బాణాలలాగా దూసు కొని పోగల ఈడే పక్షులు. అయితే భూమి మీద అవి శరీరాన్ని నిట్ట నిలువుగా విచిత్రంగా ఉంచి, గాంభీర్యం, విజ్ఞానంగల, విశ్వవిద్యాలయపు వృద్ధ అధ్యాపకునిలాగా సంవరిస్తుంటాయి. విచిత్రమైన వీటిని అందుకే 20వ శతాబ్దంలో పెంగ్విన్లు అని నామకరణం చేశారు. స్పెయిన్ భాషలో పెంగ్విన్ అంటే క్రొవ్వు అని అర్థం. అంటార్కిటికాలోని చలిని తట్టుకొనేందుకై వీటి చర్మం క్రింద ఎక్కువగా క్రొవ్వు ఉన్న కారణంగా 17వ శతాబ్దంలోని స్పెయిన్ నౌకా యాత్రికులు దీనిని ఆ పేరుతో పిలిచారు. అంటార్కిటికా ప్రాంతంలో 20వ శతాబ్దం మొదట్లో పెంగ్విన్ల సంఖ్య 5 నుండి 7 లక్షలుగా ఉంటుందని అంచనా. వెనుకటి రోజులలో ఒక్క మెక్సికో ద్వీపంలో సంవత్సరానికి 2 లక్షల 50 వేల పెంగ్విన్లు చంపేవారు. 1933లో ఈ ద్వీపాన్ని పెంగ్విన్లను రక్షించే

స్థలంగా ప్రకటించారు. ఇప్పుడు అంటార్కిటికా సముద్రంకూడా పెంగ్విన్లను భద్రపరచే ప్రదేశం. అంటార్కిటికాలో 6 జాతుల పెంగ్విన్లు ఉన్నాయని అంచనా. అందులో ఎంపరర్ పెంగ్విన్ పెద్దది. దీని ఎత్తు 3 - 1/2 అడుగులు, బరువు 80 పౌండు. ఇది చలికాలంలో పూర్తి పీకటిలో గ్రుడ్లు పెడుతుంది. .... మగ ఆడ పక్షులు ఒకేసారి ఎదురుగా నిలబడితే తేడా కనుక్కోవడం కష్టం. .... మగ పక్షులు సన్నని రాళ్ళను ముక్కుతో తీసుకొని వచ్చి ఎన్నుకొన్న ఆడపక్షి కాళ్ళ దగ్గర పెడతాయి. ఆడపక్షి ఒప్పుకునేటట్టుతే ఆ రాళ్ళను తను ముక్కుతో తీసుకొంటుంది.

—పియస్ శర్మ
'సైనిక సమాచార'

బంకిమ్ చంద్ర

దేశభక్తులకు, విజ్ఞాన సంపన్నులకు, మేధావులకు, కవిశ్రేష్టులకు, త్యాగధనులకు అలవాలమైన వంగభూమిలో 1838 జూన్ 26న ఇరవై నాలుగు పరగణాల జిల్లాలో కాంతల్పరా గ్రామంలో జన్మించాడ బంకిం చంద్రుడు. న్యాయశాస్త్రంలో

పట్టం పొందకముందే డెప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమించ బడ్డాడు. అయినా aw లో మొదటి తరగతిలో 1869 లో ఉత్తీరత సాధించాడు. మొదటి భార్యసంతాన రహితగా 1859 లో మరణించగా 1860 లో రాజ్యలక్ష్మీదేవిని వివాహమాడాడు. బంకింబాబు జీవితంపై రాజ్యలక్ష్మీదేవి ప్రభావం అమితంగా ఉంది. ఆయన నవలల్లో ఎన్నో పాత్రలపై ఆమె ఛాయ పడిందని చెప్పడానికి సంకోచంపడనవసరం లేదు. తరువాత 1891లో ఉద్యోగ విరమణ చేసాడు. 1892లో అయనకు అంగ్ల ప్రభుత్వం రాయ్ బహదూర్ బిరుదాన్ని, 1894 లో C. I. E. బిరుదాన్ని యిచ్చి నత్కరించింది. 1864 లో Indian Field పత్రికలో అంగ్ల రచనను సీరియల్ గా ప్రచురించాడు. అదే సమయంలో ఆయన తొలి బెంగాలీ నవల "దురేశ నందిని" వెలువడింది. కపాలకుండల, మృణాళిని, విషవృక్ష, ఇందిర, చంద్ర శేఖర్ రజని, అనంద్ మల్ మొదలగు పదాలుగు నవలలు ఎన్నో వ్యాసములు వచ్చాయి.

—వి. రామకృష్ణరావు
'తెలుగు విద్యార్థి'లో

సమైక్యత

ఈ అమ్మాయిలంతా టీనేజ్ లో వున్నవారే. ఇంటర్మీడియట్ (ప్రస్టు) నుంచి పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ చేస్తున్న

వారున్నారు. నీలిరంగు జీన్స్, గులాబీ రంగు షర్టు ధరించి హెర్మెస్ తో మోపెడ్లు నడుపుతూ వెళ్తుంటే దారి పొడవునా వీరు ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించడం సహజం. ఈ బృందంలో మొత్తం షదిహేను మంది అమ్మాయిలున్నప్పటికీ ఒకదానికొకటి ఎదుగుదు మాత్రమే మోపెడ్లపై స్వారీ చేస్తారు. రెండుబావలుగా వున్న అమ్మాయిలు ప్రతి రెండు గంటలకో సారి మారతారు. వీరందరూ పశ్చిమ బెంగాల్ కు చెందినవారే. బరద్వాన్ మహిళా విద్యాలయము చెందినవారు పదిమంది కాగా మిగతా నలుగురు విశ్వభారతి శాంతినికేతన్ నుంచి వచ్చారు. రోజూ ఎనిమిది గంటల వాపున ప్రయాణం చేస్తున్న వీరు గంటకు సుమారుగా ముప్పై అయిదు కిలోమీటర్ల వేగంలో వెళ్తున్నారు. సగటున రోజూ నూటయ్యై కిలో మీటర్లు ప్రయాణం చేస్తున్నారు. ఈ నెల రోజులలో గమ్యస్థానం చేరడానికి మొత్తం నాలుగువేల కిలో మీటర్లు.... వివిధ రాష్ట్రాలమీదుగా ప్రయాణం చెయ్యడం ద్వారా జాతీయ సమైక్యతా భావాన్ని పెంపొందించడం ఈ యాత్ర ప్రధాన ధ్యేయమని ఈ బృందం నాయకులు కర్నూల్ శివరాజ్ చెప్పారు.

—వార్తా విశేషం
'సర్కార్ ఎక్స్ప్రెస్'

మానవ ప్రగతి

గాంధీ మందిరం

అక్టోబరు రెండున మహాత్మాగాంధీ 118 వ జయంతి సందర్భంగా అట్లాంటా (అమెరికా) లోని మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ కేంద్రంలో గాంధీ మందిరాన్ని పునరుద్ధరించారు. లూథర్ కింగ్ కేంద్రానికి ఇదివరలో భారత ప్రభుత్వం మహాత్మాగాంధీ వినియోగించిన కొన్ని ముఖ్యమైన వ్యక్తిగత వస్తువులను, ఆయనకు సంబంధించిన మరికొన్ని జ్ఞాపక విహ్వలను అందజేసింది. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం సమయంలో బ్రిటిష్ వస్త్రాల ఎగుమతి పరిశ్రమను ప్రతిష్టంభనకు గురిచేసిన చరా; ఇంకా ధోతీ, ఛాదర్, చేతికర్ర, గడియారం మొదలైనవి కూడా. అమెరికా పౌర హక్కుల ఉద్యమ నాయకుడైన కీర్తిశేషులు మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ మహాత్మాగాంధీ అహింసా సిద్ధాంతాన్ని అభిమానించారు. మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ కేంద్రంలోని గాంధీ మందిరిం పునరుద్ధరణ పూర్తయిన పిమ్మట అది అమెరికాలో గాంధీ స్మృతి చిహ్నాలు గల మందిరాలన్నిటిలోకి అత్యధిక

ప్రాధాన్యత గల మందిరంగా ప్రత్యేక స్థానం సంపాదించు కుంటుంది.

‘హైపర్ సానిక్’

శబ్ద వేగానికి అయిదు రెట్లు అధిక వేగంతో ప్రయాణించగల ఒక అత్యాధునిక విమానం 2000 సంవత్సరం నాటికి తయారవుతుందని అమెరికన్ అధికారులు వెల్లడించారు. ఈ కొత్త కమర్షియల్ జెట్ విమానం 300 మంది ప్రయాణీకులను రెండు, లేదా మూడుగంటల వ్యవధిలో న్యూయార్కు నుంచి టోక్యోకు చేరవేస్తుందని, దాని శబ్ద తరంగాలు భూమికి ఏమాత్రం వినిపించనంతటి ఎక్కువ ఎత్తులో అది ఎగురుతుందని అమెరికన్ అధికారులు వివరించారు. యూరప్ లోని ఉత్పత్తిదారులు, విలేకరులతో ‘వరల్డ్ నెట్ టెలివిజన్ న్యూస్ కాన్ఫరెన్స్’ లో ముచ్చటిస్తూ అమెరికన్ అధికారులు ఈ విషయాలు తెలియ జేశారు. లోగడ అమెరికా అధ్యక్షుడు రేగన్ దేశ ప్రజల నుద్దేశించి మాట్లాడుతూ ‘ఓరియెంట్ ఎక్స్ప్రెస్’ పేరిట ఒక

'హైపర్ సానిక్' విమానం రూపకల్పనకు మద్దతు ప్రకటించారు. ఆ ఏరోస్పేస్ విమానం ఒక మామూలు విమానాశ్రయంలోని 'రన్ వే' నుంచే గాలిలోకి ఎగర గలుగుతుందని గంటకు 27,000 కిలోమీటర్ల వేగంతో (శబ్ద వేగానికి సుమారు 25 రెట్లు) ప్రయాణిస్తుందని ప్రెసిడెంట్ రేగన్ అప్పట్లో అభిప్రాయ పడ్డారు. కాగా, ఇప్పుడు అమెరికా తలపెట్టిన అత్యాధునిక జెట్ విమానం ఇదివరలో ప్రెసిడెంట్ రేగన్ ప్రకటించిన 'ఏరోస్పేస్' విమాన నిర్మాణానికి తొలి మెట్టు అవుతుంది. ఈ జెట్ విమానం ఇప్పుడు నడుస్తున్న కంకార్ సూపర్ సానిక్ విమానం కంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ వేగంతో ప్రయాణిస్తుంది. .... 32,000 అడుగుల ఎత్తు వరకు ఎగురుతుంది. ఇది లాస్ ఎంజిలిస్ నుంచి సిడ్నీకి, లేదా వాషింగ్టన్ నగరం నుంచి టోక్యోకి కేవలం రెండున్నర గంటల వ్యవధిలో చేరుకుంటుంది. ఇలా వుండగా ఈ అత్యాధునిక జెట్ విమానం నుంచి వెలువడే పొగ సూపర్ సానిక్ విమానాలు విడిచి పెట్టే పొగ కంటే తక్కువ వుంటుంది. కనుక ఈ విమానాల వల్ల భూమి వాతావరణం పైనగల 'ఓజోన్ పొర' కు తక్కువ హాని కలుగుతుంది. 'ఓజోన్ పొర' సూర్యుని నుంచి వెలువడే హానికరమైన అతి నీలలోహిత కిరణాల నుంచి భూమికి రక్షణ కల్పిస్తుంది.

నయాగరా

అమెరికా, కెనడా సరిహద్దులోని జగద్విఖ్యాత 'నయాగరా' జలపాతం నేత్ర పర్యమైన తన 'అందచందాలతో' లక్షలాది మంది వినోద పర్యాటకులను ఆకర్షించడంతో పాటు న్యూయార్కు రాష్ట్ర ప్రజలకు ఏటా గణనీయమైన స్థాయిలో విద్యుచ్ఛక్తిని కూడా అందజేస్తున్నది. 'న్యూయార్కు పవర్ అథారిటీ'కి చెందిన 'నయాగరా విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టు ప్రపంచంలోని అతి పెద్ద జల విద్యుత్ పథకాలలో ఒకటి కావడం గమనార్హం. 'నయాగరా' జలపాతంలో గంటకు సుమారు 1100 కోట్ల లీటర్ల నీరు క్రిందికి పడుతుంటుంది. ఈ జలపాతం వల్ల నీటి తుంపరలు వందలాది మీటర్ల ఎత్తుకు వ్యాపించి వెలుగుతో మిళితమై సుందర దృశ్యాలను సృష్టిస్తాయి. సెకనుకు 3,30,000 లీటర్ల వంతున క్రిందికి దుమికి 'నయాగరా' జల ధ్వనులు, దృశ్యాలు సందర్శకులను ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేస్తుంటాయి. ఈ జలపాతానికి గల మహత్తరమైన శక్తి 24 లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయగలదు. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి వల్ల 2 కోట్ల 40 లక్షల 100 వాట్ల బల్బులను ఒకేసారి వెలిగించవచ్చు. 'నయాగరా' జల విద్యుత్ ప్రాజెక్టు 1985లో 1 కోటి 70 లక్షల కిలోవాట్ అవర్స్ విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేయడం ద్వారా అమెరికాకు 2 కోట్ల 80 లక్షల పీపాల

అయిల్ను అదాచేసి పెట్టింది. ఈ నయాగరా విద్యుదుత్పాదన లేకపోతే 1985లో అమెరికాలో గృహ, పారిశ్రామిక వినియోగాలకు అంతటి (2 కోట్ల 80 లక్షల పీపాల) ఆయిల్ అదనంగా ఖర్చయ్యేది.

సోలార్ ఎనర్జీ

సోలార్ సిస్టమ్ విషయానికొస్తే మెగావాట్ సైజు పవర్ యూనిట్లు సాంకేతికంగా మంచి ఫలితాలనిస్తున్నాయి. రానున్న కొద్ది సంవత్సరాల కాలంలోనే, సాంకేతిక ప్రగతిని మరింత ముందుకు తీసుకుపోయి సాంప్రదాయ విద్యుత్ కంటే కూడా తక్కువ ఖర్చుతో అర్థికంగా లభించే సోలార్ పి. వి. సిస్టమ్లను వాడకంలోనికి తేగలమనే సమ్మతం ఉంది. 30 మెగావాట్ల సోలార్ ధర్మల్ పవర్ స్టేషన్ డిజైన్ ను సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరుల విభాగం పూర్తి చేసింది. ఇంగ్లాండ్ వంటి అనేక విదేశాలలో ఈ స్టేషన్లు ఇప్పుడు ఎంతో చక్కగా పని చేస్తూన్నాయి. సోలార్ ధర్మల్ పవర్ స్టాంట్లు నుండి విద్యుదుత్పత్తికి డిజల్ చేస్ట్, ధర్మల్ పవర్ స్టాంట్లు నుండి విద్యుదుత్పత్తికి అయ్యే దానికంటే తక్కువగానే ఖర్చు ఉంటుంది. సోలార్ ఫోటో వోల్టాయిక్స్ విషయంలో కూడా సాంకేతిక అభివృద్ధి బల్కే ప్రొడక్ట్ల ద్వారా ఖర్చు తగ్గించుకొనే వీలుంది. సోలార్ ఎనర్జీ ఆధారంగా నిర్మించే తొలి

పెలట్ స్టాంట్ ఏడవ ప్రణాళికలో వేపట్టబడుతుంది. ఆ తరువాత 8, 9 ప్రణాళికలలో వీటిని అధిక సంఖ్యలో నిర్మిస్తారు. ఈ శతాబ్దాంతానికి సొర శక్తి ద్వారా 2,000 మెగావాట్ల విద్యుత్ ను పొంద గల లక్ష్యం లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగింది. దేశంలోని విభిన్న ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్కటి 2 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల లఘు జల విద్యుత్ కేంద్రాలను నెలకొల్పి విద్యుత్ ను ఆ రూపంలో పొందాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇలాంటి లఘు జల విద్యుత్ కేంద్రాల ద్వారా క్రీ. శ. 2001 నాటికి 2000 మెగావాట్ల విద్యుత్ ను ఉత్పత్తి చేయాలనేది ప్రస్తుత లక్ష్యం. పరిశ్రమలు, వ్యవసాయ రంగం, సామాజిక సేవలు, గృహోపయోగాలకు కావలసిన ఇంధానాన్నంతటిని సోలార్ వాటర్ సిస్టమ్, సోలార్ ఎయిర్ డ్రైయర్స్, సోలార్ స్టిల్స్, సోలార్ రీఫ్రిజరేటర్లు, ఐస్, ప్యాక్లు, సోలార్ కుక్కర్ల వంటి సోలార్ ధర్మల్ సిస్టమ్ల ద్వారా సరఫరా చేయవచ్చు. క్రీ. శ. 2001 నాటికి ఈ సోలార్ ధర్మల్ సిస్టమ్ ద్వారా 20 మిలియన్ టన్నుల బొగ్గు వాడకాన్ని అదా చేయవచ్చునని అంచనా.

మా యిల్లు, మా దేశం అనడంలో ఒక అదృశ్యబంధం వుంది. ఎన్ని దేశాలు తిరిగినప్పటికీ జన్మభూమితో గల హృదయ సూత్రం తెలనిది, తెంపలేనిది.

— ఎలిజా కుక్

నాణ్యత నూతనయారీ! భార్యతెచ్చినది భారత ప్రజలు!!

త్రివేణి

కొట్లాది ప్రజలు కోరుకునే
సుగంధ వక్రపాడి

త్రివేణి సబ్ పౌడర్ మాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ కో.
మచిలీపట్నం-521 001.

దెరి

1987 అక్టోబరు 24

మరో కురుక్షేత్రం, ఇద్దరు కిలా
డిలు వంటి విత్రాలు నిర్మించిన భర
ద్వాజ ఈసారి శ్రీవరిత విత్రావారి
'మన్మథ సామ్రాజ్యం' తనే డైరెక్ట్
చేస్తున్నారు. స్వీయానుభవంలోని ఈ
అయిదవ విత్రంలో, శ్రీ దుర్గ, కిన్నెర,
మీనా మరో యిద్దరు కొత్తవారు,
మొత్తం అయిదుగురు కథా నాయికలు.
నాయకుడు రఘు ద్విపాత్రాభినయం.
నిర్మాత: వెంకటేశ్వరావు. విశాఖ
పట్నం, హైదరాబాదు లొకేషను
లలో, నవంబరు డిసెంబరు నెలల్లో
ఒకే షెడ్యూల్లో పూర్తిచేయాలను
కుంటున్నారు.... పిఆర్ఓ: సిసీఫ్లాగ్
వెంకటేశ్వరావు.

1987 నవంబరు 03

ప్రముఖ దర్శకులు విశ్వనాథ్
కుమారుడు చి॥ నాగేంద్రనాథ్ కీ,
విజయవాడకు చెందిన తెనాలి జగ
న్నాధరావు దంపతుల కుమార్తె హె॥
దురావరలక్ష్మికి, విజయవాడ -
బందరురోడ్డులోని తిరుమల తిరుపతి
దేవస్థానంవారి కళ్యాణ మండపంలో
నవంబరు ఒకటోతేదీ అదివారం ఉద
యం 10గం. 58 ని॥లకు వేదోక్త
విధులతో వివాహం జరిగింది; ఈ

సాయంత్రం రాజేశ్వరీ కళ్యాణమండ
పంలో రిసెప్షన్ - మంజుభారవి
డాన్సు - పూతరేకులతో విందు
భోజనం. తెలుగుపిలిమ్ పరిశ్రమ
అంతా అక్కడే ఉంది. సూతన వధూ
వరులకు మా శుభాకాంక్షలు.

..... 08

రాణీ సీతయ్యమ్మలలో జరిగిన
గుత్తారామినిడు షష్ట్యబ్ది పూర్తి ఉత్స
వానికి మాగంటి రవీంద్రనాథ్ స్వాగత
వచనం చెప్పాక, అధ్యక్షత వహించిన
డివియన్ రాజు, ఈ ఉత్తమదర్శకుడు
తెలుగుసినిమా రంగంలో పునః ప్రవేశం
గావించాలన్నారు. "రాసి కంటె
వాసి ముఖ్యం - ఆయన దర్శకత్వం
వహించినవి పన్నెండు పిక్చర్లే అయి
నప్పటికీ, మా యింటి మహాలక్ష్మి,
వివరికి మిగిలేది. పల్నాటి యుద్ధం
తెలుగుప్రజ మర్చిపోలేని చిత్రాలు.
ఈ అదర్శవాది, అభ్యుదయగామి
ఎందరో శిష్యులను తయారుచేశారు"-
అన్నారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాచార
మంత్రి దాడి వీరభద్రరావు. తమ
ప్రభుత్వం తెలుగు సినీ పరిశ్రమకు
ఎన్నోవనరులు సమకూరుస్తున్నదనీ,
సబ్సిడీ, టాక్స్ రాయితీ, ఫిలిమ్ కాలనీ
నిర్మాణం - యిత్యాదులు చెప్పారు

అంధ్రప్రదేశ్ హోమ్ శాఖామంత్రి శివప్రసాద్, ఉత్సవ కమిటీవారు, సన్మానపత్రం (కాకరాల చదివారు), నూతనవస్త్రాలు గుత్తా రామిసీడు, పద్మాదంపతులకు ముఖ్య అతిథి యల్వీ ప్రసాద్ ద్వారా అందజేశారు. అనేకమంది మిత్రులు, అభిమానులు, అత్తీయులు - గుత్తా రామిసీడు దంపతులని పూలమాలలతో ముంచెత్తారు. మూడాల రంగారావు విప్లవాక్షర మాతతో అభినందింపగా, కొండవీటి వెంకటకవి ఈ షష్ట్యబ్ది ఉత్సవం మరొక అరవైఏళ్ల కొత్త జీవితానికి నాంది - అన్నారు స్కాందపురాణ సందర్భం యయాతి చరితం వెబుతూ! "ఈ శతాబ్ది ఏబైలలో మన ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులను వేటాడుతున్నప్పుడు మా వంటివారిని గుట్టుగా దాచారు బాటపర్లులోని గుత్తావారు. అప్పట్లో మమ్మల్ని కాపాడినది ఆ కుటుంబమే! నిలువ నీడలేక ఎందరో యువకులు మద్రాసు వచ్చి తలదాచుకున్నారు. సినీరంగం వారికి ఆశ్రయమిచ్చింది. అందులో గుత్తా రామిసీడు ఒకరు. రాజకీయంగా అంధ్రాలోని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నష్టపోయిన మాటనిజమే! కాని, ఆ యువకులే తెలుగుసినిమాను జాగృతం చేశారు; కళాత్మకంగా యావదాంధ్రకు తమ అంతరంగ సందేశం వెల్లడించారు. రాజకీయ పరమైన నష్టం. సినీకళ ద్వారా భర్తీ అవటం మన కళ్లముందు జరిగిన చరిత్ర" అన్నారు సుప్రసిద్ధ ప్రజా నాయకులు మోటూరి హనుమంత

రావు. "ప్రతి పురుషుని విజయం వెనక ఒక స్త్రీ ఉంటుందనే సూక్తి, మా పద్మ విషయంలో అక్షరాలా నిజం" - అన్నారు మోటూరి ఉదయం.... "పోలీసు దెబ్బలకు చలించని దయారసం, మానవగీతం, సౌందర్యదీపం మా రామిసీడులో ఉండటం వల్లనే పల్నాటి యుద్ధం వంటి సందేశాత్మక చిత్రం తీయగలిగాడు. ఒక పిక్చర్ విజయమందితే ఆ ఘనత హీరోది. పెయిలైతే అందరూ ఆడిపోసుకొనేది దర్శకుని! ఈ వక్రదృష్టి మారితేగాని 'కృతజ్ఞత' కు అర్థం తెలియని ఈ పరిశ్రమ బాగుపడదు" - అన్నారు సియస్ రావు. సభా నిర్వహణ: మురళీమోహన్. (లోని కివస్తూండగా, బాటపర్లువారి. దగ్గర కూచుంటారా. ప్రెస్ వరస లోనా - అని అడిగారు విజయ బాపి సీడు. బాటపర్లు గురించి ఏడెనిమిదేళ్ల వయసు జ్ఞాపకాలే తప్ప, ఆ తర్వాత తెలియదు. అది మా మాతామహుల ఊరు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంనాటి పేర్లు - మాగంటి సీతారామదాసు, మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి, మాగంటి బాపిసీడు వంటివి - మా పిన్నిగారు వెబుతూండేవారు - గాడేపల్లి మంగమ్మగారు. ఆమె జైలుకి వెళ్లేదుగాని బాలాకాలం ఖద్దరు కట్టారు. ఆ ఊరు అంజనేయస్వామి గుడి, కోనేరు - చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలు. అలయ స్థాపకులు ధర్మకర్త మా మేనమామ - సుసర్ల కృష్ణమూర్తిగారు. వారెవరూ

ఇప్పుడు లేరు. ఏడాది క్రితం ఒకసారి మురళీమోహన్ ని అడిగాను; అంజనేయస్వామి గుడి ఎలావుంది? - అని! పునరుద్ధరణకు ప్రయత్నం చేస్తున్నామన్నారు.... మానాన్నగారు ఉద్యోగ రీత్యా బరంపురం, శ్రీకాకుళం, తుని ప్రాంతాల ఉన్నప్పుడు, సెలవలకి ఏలూరువచ్చి, అక్కడ మరొక మేనమామగారింట్లో బసచేసి, ఒంటెదు బండిమీద బాటపర్చు వెళ్లి, ఒకరోజు వుండేవాళ్ళం. మేనమామ కృష్ణమూర్తిగారు తప్ప మిగతా బంధువులందరూ పక్క పట్నమైన ఏలూరుకితరలి వచ్చే శారు అప్పటికే! బాటపర్చులోనే మా తలిదండ్రుల వివాహం జరిగింది. ఇదంతా 'నాస్థాలియా' కావచ్చు - కాని, అప్పుడప్పుడు మనస్సు వెనక్కి పరుగెత్తి, ఊరట పొందుతూండటం సహజం)

. 09

ఈ పత్రికకు గత పాతికేళ్లుగా బాకులు చేస్తున్న దయానంద్, సుమారు ఇరవైఏళ్ల క్రితం తన పెళ్లి శుభలేఖ తీసుకువచ్చి యిచ్చాడు. పది పన్నెండురోజుల క్రితం రాత్రి తొమ్మిదిన్నర గంటలవేళ, స్వయంగా తీసుకువచ్చి యిచ్చాడు, తన కుమార్తె పెళ్లి శుభలేఖ ఒక మనిషి కవ్వపడి పైకి రావడమనేది దయానంద్ వంటి వారిలో చూడగలుగుతాము. మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటలకిడిజైను పంపి, 'దయానంద్, యిదిఅర్పంటుగా నాలుగు గంటలకి కావాలి' అంటే,

'మూడున్నరకి మనిషిని పంపండి, సార్' అంటూ చేసి యిచ్చిన సందర్భాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇక్కడ డబ్బుకాదు ముఖ్యం - తనదైన పని పట్ల ఏకోన్ముఖ లక్ష్యం. దయానంద మొదలియార్ కుమార్తె భవాని బిఎ పాసయింది; అల్లుడు రాజ్ కుమార్ బిఇ - యమ్బిఎ - హెబానూరులోని కొఠారీ ఎలెక్ట్రానిక్స్ లో పనిచేస్తున్నాడు. ఈ ఉదయం పదిగంటలకు చెట్ పట్లోని 'కుచేలాంబాళ్' కళ్యాణ మహల్ లో చి|| రాజకుమారికి, సౌ భవానికి శాస్త్రోక్తంగా వివాహం జరిగింది. నవదాంపతులకు మాశుభాభి నందనలు. . . . . విద్వాన్ విశ్వం, దాశరథి, తుమ్మల వెంకట్రామయ్య - తెలుగు సాహితీలోకానికి, తెలుగు పత్రికా ప్రపంచానికి సన్నిహితులైన ముగ్గురు మహాశీయులు మూడు వారాల వ్యవధిలో తెరవెనక్కి తప్పుకున్నారు. విద్వాన్ విశ్వం అంధప్రభ వీకీ సంపాదకునిగా మాణిక్యవీణాధరునిగా, దాశరథి కోటి రతనాల వీణతో తిమిరంతో సమరం జరిపిన కవి బంధునిగా, తుమ్మల వెంకట్రామయ్య సిద్ధాంత న్యాయానికి సమాజ ప్రగతికి కట్టుబడి నడిచేదే ఫలవంతమగు జీవితమని కాలానికి పదునుపెట్టినఖండ ధారిలా తెలుగు పాఠక లోకాన్ని చైతన్యవంతం చేసిన ధీరులు, బుధులు, సన్నిత్రులు, సహృదయులూను. ఈ ముగ్గురిలో ఒకొక్కరి గురించి ఒకొక్క పుస్తకం రాయవచ్చు. కాని, రాసే

దెవరు, వేసేదెవరు, చదివేదెవరు ? పరుగులే తప్ప ఎటు పరుగెడు తున్నాం, దేనికోసం పరిగెడుతున్నాం? - అనేది మర్చిపోతున్నాం.... ఈముగురి స్మృత్యర్థం, 'రచన' (కన్వీనరు : బియస్సార్ కృష్ణ) పొట్టి శ్రీరాములు హాలులో సంతాపసభ జరిపింది. దివంగతుల గౌరవార్థం ఒక నిమిషంపాటు మౌనం పాటించాక, కృష్ణమూర్తి విద్వాన్ విశ్వం జీవిత విశేషాలు తెలిపారు. 'స్పందన గల డెండమే కవిత పలుకుతుంది, రాయలసీమ నుంచి మాణిక్యవీణ, తెలంగాణానుంచి రుద్రవీణ, తెలుగు కవితాసీమను రాగ డోలికలో ఊగించాయి. కవి పండితుడైన విశ్వంగారు గురుతుల్యులు, మూర్తిలో వామనుడైనా కీర్తిలో తివిక్రముడైన దాశరథి 'స్నేహశీలి' - అన్నారు పప్పు వేణుగోపాలరావు. ఆంధ్రప్రభ పీక్టీ ఎడిటర్ గా విద్వాన్ విశ్వం తెలుగు రచయిత్రులకు ఎటు వంటి మహాదవకాశం యిచ్చినదీ ఎందరు రచయిత్రులు వెలుగులోకి వచ్చినదీ వెప్పారు మాతంతివందూర్... "విద్వాన్ విశ్వం తిరుమనాపల్లి జైలులో నావద్ద బెంగాలీ నేర్పు కున్నారు. దాశరథి నేనూ కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీలో చాలాసంవత్సరాలుగా ఉంటున్నాము. సాహితీపరు లిరువురూ నాకెంతో కావలసినవారు. విశ్వంగారు సంస్కృతం నుంచి తెలుగు లోకి తెచ్చిన వచన రచనలు నాకెంతో యిష్టం; అలాగే దాశరథి గాలిబ్ గీతాలు - ఉరూనుంచి.... ఈ

యిద్దరూ తన కవితలు మనకు మిగిల్చి వెళ్లిపోయారు.... తెలిసిన వారొక్కరొక్కరే జారిపోతూవుంటే భాదగా ఉంటుంది," - అన్నారు అధ్యక్షత వహించిన డా॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డి. మల్లెమాల యమ్మెస్ రెడ్డి, దాశరథి గురించి వ్రాసిన కవిత చదివారు. ముగురూ అభ్యుదయ రచయితలనీ, అభ్యుదయ సాహిత్యానికి అంకితమైనవారనీ అన్నారు మల్లిక్.

..... 14

'రా' అంటే రాముడు, 'కి' అంటే కృష్ణుడు - రెండూ కలిపాను రాకీ అయ్యాను - అంటాడు కొత్తహీరో శ్రీరామ్ కుమార్, జయప్రదా వారి 'రాకీ' చిత్రంలో తనని తాను పరిచయం చేసుకుంటా! హీరోయిన్ సుపర్ల ఆరవోసుకున్న అందానికి, అతని కుర్రపాయం అవురావు రంటుంది. విధి అటలకు ఎడబాటులకు ఇక లొంగమని, జత విడమని, మోటారుపైకిలు మీద ఎదురు బదురుగా కూచుని బాసలు చేసుకుంటారు. పీనియన్ మీద కూబోడం పాత పద్ధతి - ఇది నవీన రొమాన్స్. ఈ చిత్రంలోని డిస్కో సాంగ్ (వేటూరి) తప్ప మిగతావన్నీ ఆత్రేయరాసినవి. సంభాషణలు గణేష్ పాత్రా. 'భాధని పంచుకొన్నవారే బంధువులు - పూలలాంటి కన్నులలో ముళ్లుదామ కున్నాను' - అంటూ జయప్రద అభినయిస్తూ పాడిన పాట, గుండెలోతుల్ని గుబగబలాడిస్తుంది - కరుణారాగంతో!

మిగతావన్నీ నేటి వేగానికి అనువుగా
యాక్సన్ పాటలు. స్విమ్మింగ్ డ్రస్
లోని సుపర్ హీరోతోబాటు వర్షంలో
తడిసి, నీటిలో మునిగి, పసరికమీద
దొర్లి, తన వంటి వంపుల ప్రదర్శనలో
ప్రబంధ నాయికలను మించిపోతుంది.
తమ్ముడు హీరో అయితే అన్నగారైన
రాజ్ బాబు విలన్. ఇవ్వాళ 'గుడ్ లక్'
లో పాటలు మాత్రమే చూపారు -
మొత్తం పిక్చరు పదిపదిహేను రోజు
లలో చూపిస్తామన్నారు. ముఖ్యులతో
బాటు నూతన్ ప్రసాద్, రంగనాథ్,
కోట శ్రీనివాసరావు, రామకృష్ణ,
పియల్ నారాయణ, కెఆర్ విజయ్,
రమాప్రభ మున్నగువారున్నారు.
నిర్మాతలు: సీలవేణి క్రిష్ణ, సొందర్య.
దర్శకత్వం: చంద్రశేఖరరెడ్డి.

..... 15

స్వామీ శంకర్ దాస్ అడిటోరి
యమ్ లో, ఆంధ్ర ప్రభుత్వ ఆరోగ్య
మంత్రి వెంకటేశ్వరావు ముఖ్యఅతిథిగా,
చలనచిత్ర పరిశ్రమకు ఫీల్మావార్కు
లైన యల్వీ ప్రసాద్ అధ్యక్షులుగా,
మద్రాసులోని తెలుగు ఫిలిమ్ పత్రికా
రచయితల సంఘం తెలుగు ఫిలిమ్
జర్నలిజమ్ కు స్వర్ణోత్సవం జరిపింది.
'ఏప్రైవేట్ నిండిన ఈ పత్రికా రచయి
తకు (అంటే ఫిలిమ్ జర్నలిస్టుకు) మీ
దీవెనలు అందజేయండి' అనే అభ్యర్థనే
తప్ప, కార్యక్రమ వివరాలేమీ లేవు
ఆహ్వానలేఖలో! అయితే, అదొక కొత్త
పద్ధతి. కార్యక్రమాలందరూ ఎంతో
ఉత్సాహవంతంగా పనిచేసి, ఫిలిమ్

పరిశ్రమలోని పెదలెందరినో తమ
సత్కారం (ందుకొనేందుకు వేదిక
మీదకు రప్పించారు. శతదినోత్సవాల
లోకి మల్లే ఒక ప్రముఖుని మరొక ప్రము
ఖునివేత సత్కరింపజేశారు. యల్వీ
ప్రసాద్, మంత్రి వెంకటేశ్వరావులతో
బాటు డివియన్ రాజు, యమ్మెస్ రెడ్డి,
సియస్ రావు, అంజలీ ఆదినారాయణ
రావు దంపతులు, కమలాకర కామేశ్వ
రావు, ఇంటూరి వెంకటేశ్వరావు,
గొల్లపూడి మారుతీరావు మున్నగు
వారు వేదిక మీద ఆసీనులయ్యారు.
తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమలోని ప్రముఖు
లని, సభలో వున్న మరికొందరు
ప్రముఖుల ద్వారా (కోదండరామి
రెడ్డి, గోపాలరెడ్డి, చిరంజీవి, నూతన్
ప్రసాద్ మున్నగువారు), సత్కరింప
జేశారు. అలాగే సీనియర్ జర్నలిస్టు
లైన ఇంటూరి వెంకటేశ్వరావు,
బొమ్మకంటి సుబ్బారావు, శ్రీనివాస్,
కొమ్మూరి సాంబశివరావు, కాగడా శర్మ
మున్నగువారిని సత్కరించారు. వక్త
లలో జర్నలిజమ్ గురించి పరిశీలనాత్మ
కంగా నాలుగు మాటలు చెప్పినది
గొల్లపూడి మారుతీరావు ఒక్కరే!
(ఏడున్నరకేనేనువచ్చేశాను- అతర్వాత
ఎవరైనా మాటారేమో తెలీదు.)
సభా నిర్వహణ: మురళీమోహన్
శతదినోత్సవాల వరవడిలో జరిగినప్ప
టికీ, ఈ స్వర్ణోత్సవాన్ని యింత ఆనంద
దాయకంగా జయప్రదంగా నిర్వహిం
చిన అరుదరావు, జగదీష్ బాబు,
వసువులేటి రామారావు, రాజు, ఉమా
మహేశ్వరావులకు, కార్యవర్గ సభ్యు

లకు (ఈశ్వర్ నారాయణవర్మ, జగ
న్మోహన్, కౌండిన్య, జగన్, నారాయణ
రావు, రామచంద్రరెడ్డి, దేమూరి సత్య
నారాయణ) మా మనఃపూర్వక
అభినందనలు.... (ఫిలిమ్ జర్నలిస్టుది
వృత్తి ధర్మంతో కూడిన సామాజిక
బాధ్యత; ప్రొడ్యూసర్ కి సామాజిక
బాధ్యత లేకపోలేదు గాని వ్యాపార
ధర్మం ప్రధానం. మొదట తను నిల
బడాలి. ఈ యిరువురి దృక్పథంలోను
కొంతమేర వైవిధ్యం తప్పనిసరిగా ఉం
టుంది. పరస్పర అవగాహన నుంచే
ఫిలిమ్ జర్నలిజిజిమ్ ఈపిరి పోసుకుం
టోంది. అ సదవగాహన పెంచేందుకు,
ఫిలిమ్ పరిశ్రమ నుంచి ముగ్గురుతో
కూడిన సెమినార్ - పేపరు చదవ
డం, ఆపైన హేతుబద్ధమగు చర్చ -
జరిపివుంటే ప్రయోజనాత్మకంగా ఉం
డేది; అ ప్రసంగ పాఠాలతో కూడిన
సావనీర్ జర్నలిస్టుల కృషికి ఒక మైలు
రాయిలా నిలిచివుండేది. అయితే, అనే
కానేక పరిమితులు, ఎన్నో అనుకుం
టాం - అనుకున్నవన్నీ అవరణలో
పెట్టలేము)..... సు రే ష్ వా రి
'రాము' చిత్రం 22 కేంద్రాలలో -
(విజయవాడ - శకుంతల; గుంటూరు -
భాస్కర్; తెనాలి - గెయిటీ; ఒంగోలు
- సురేష్; ఏలూరు - కల్పనా; భీమ
వరం - వెంకట్రామా; హైదరాబాదు
- శాంతి; వరంగల్ - నవీన్; నిజామా
బాద్ - నటరాజ్; సోమిడి - వెంక
ట్రామ్; నెల్లూరు - వినాయక; తిరు
పతి - ప్రతాప్; అనంతపురం -

త్రివేణి; కర్నూలు - రాధాకృష్ణ;
కడప - అమీర్; హిందుపురం -
బాలాజీ; వైజాగ్ - పూర్ణా; శ్రీకాకు
ళం - అంజనేయ; అనకాపల్లి - జగ
న్నాధ్; రాజమండ్రి - అశోక్; కాకి
నాడ - గీత్; అమలాపురం - రామా)
అడిన సందర్భంగా 'తాట్'లో
యివ్వాలి శతదినోత్సవ వేడుక. బాల
కృష్ణ కథానాయకుడు, రజని నాయిక.
గుహనాధన్ కథ, వై నాగేశ్వరరావు
దర్శకత్వం.... ఈనాటి ముఖ్య
అతిథిగా విచ్చేసిన శివాజీగణేశన్
ద్వారా, ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి సహా
యక నిధికి (విద్యాలయ నిర్మాణానికి)
ఒక లక్షరూపాయల విరాళ మంద
జేశారు నిర్మాత రామానాయుడు.

..... 18

తండ్రిగారి పష్టిపూర్తి ఉత్సవానికి
కొడుకులిద్దరూ - వెంకట్రావు, కృష్ణా
రావు - పూనుకొన్నారు; ఎంతో
అనందప్రదంగా జరిపించారు. మిత్ర
జనబాంధవుడైన రమణయ్య రాజాకు
శుభాకాంక్షలు తెలిపేందుకు, ఎక్క
డెక్కడివారూ ఈ సందర్భంగా సమా
వేశమయారు. ఉదయం పూట సంప్ర
దాయబద్ధంగా వేదోక్త విధులతో
పూజా కార్యక్రమం; సాయింత్రం దీప
తోరణాల మధ్య, చిరునవ్వుల వెలు
గులూ పరస్పర పలకరింపులతో
స్నేహలతానికుంజంలో విందుభోజనం
.... ఎంతో దగ్గరవారి గురించి
ఎక్కువ మాటలు చెప్పకూడదు....

రాజాలక్ష్మీ దంపతులకు మా శుభాభి
నందనలు.

..... 19

రాణీసీతయ్ హాలులో రాజాలక్ష్మీ
ఫౌండేషన్ వారి సత్కార సభ. పద్మ
భూషణ్ డి రామ్మూర్తి - ప్రపంచ
ప్రఖ్యాత న్యూరోసర్జన్ - ఈ సంవ
త్సరపు అవార్డ్ గ్రహీత. (ఇరవైవేలు
నగదు - డాక్టర్స్ కెవి రావు, జ్యోతి
రావుల స్పాన్సరింగ్ లో రెండువారాల
అమెరికా పర్యటన). కళాప్రపూర్ణ
రావూరి భరద్వాజకు ఈ సంవత్సరం
నుంచి కొత్తగా ప్రారంభించిన సాహిత్య
సత్కారం (అయిదు వేలు నగదు).
అధ్యక్షత వహించవలసిన బీహారు
గవర్నరు పెండేకంటి వెంకట
సుబ్బయ్య రాలేకపోయిన కారణాన,
ముఖ్యఅతిథి జలగం వెంగళరావు -
కేంద్ర పరిశ్రమల మంత్రి - ప్రారంభ
కులుగాను, అధ్యక్షులుగాను వ్యవహ
రించారు. వారితోబాటు వేదిక నలంక
రించినవారు: పూజ్యులు గోపాలరెడ్డి,
బెజవాడ ఫిజిషియన్ సివి కృష్ణ
స్వామి, విశాఖ మేయరు డివి సుబ్బా
రావు, 'పుడా' ఛెయిర్మన్ యమ్
వివియస్ మూర్తి, హిందూస్థాన్ ఛాం
బర్ అధ్యక్షులు అశోక్ కుంభట్, చెన్న
పురి ఆంధ్రమహా సభ అధ్యక్షులు
జెవి సోమయాజులు, ఇందుకోసం
ప్రత్యేకంగా అమెరికా నుంచి వచ్చిన
డాక్టర్స్ కెవి రావు, జ్యోతిరావు
దంపతులు .... రమణయ్యరాజు
కుమారె డా॥ కాంతామణి సుందర్

అహూతులకు స్వాగతం. తెలుపగా,
కుమారులు వెంకట్రావు, కృష్ణారావు,
వేదికపై ఆసీనులైన వారిని మాలలతో
గౌరవించారు. ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ
ప్రోఫెసర్ ప్రసన్నకుమార్ సభా కార్య
క్రమం నిర్వహించారు. రమణయ్య
రాజు షష్ట్యభిప్రూర్తి, రాజాలక్ష్మీ
సత్కారవేదిక ఒకదానితో ఒకటి
సమ్మిళితమయ్యాయి. న్యూరో సర్జన్
రామ్మూర్తిని రాజాలక్ష్మీ ఫౌండేషన్
తరపున జలగం సత్కరించారు;
భరద్వాజను గోపాలరెడ్డి. కెకెపా
మద్రాసులో గవర్నరుగా ఉన్నప్పుడు
తిరుపతి యోగా ఇన్ స్టిట్యూట్ సాప
నలో రామ్మూర్తి పాత్ర గురించి
జలగం వెంగళరావు చెప్పారు. ఎనభై
ఏళ్లు నిండిన తాము, వైద్య సంప్రదిం
పుకై ఏనాడూ రామ్మూర్తి వద్దకు
వెళ్లేదనీ, మిత్రులు జానకిరామ్
బావమరిదిగా, ఆచంట లక్ష్మీపతి
(రుక్మిణమ్మ) కుమారులుగా తమకు
తెలుసుననీ, ఇక భరద్వాజ జీవన సమ
రంలోని నిరుపేదల బ్రతుకులకు అక్షర
రూప మివ్వారనీ అన్నారు గోపాల
రెడ్డి. సత్కార గ్రహీత లిరువురూ
సముచితరీతిని సమాధానం చెప్పారు.
కృష్ణారావు వందన సమర్పణతో సభ
ముగిసింది.

..... 21

శుభోదయా ఆర్ట్స్ వారి 'దొంగగారూ
స్వాగతం' పాటలు ప్ర ద ర్శన
యమ్మెమ్ థియేటర్ లో. పాటలన్నీ
వేటూరి సుందరామ్మూర్తివి; సంగీ

తం : పక్రవర్తి. 'దొల్లుపువ్వుకాయలా' దొర్లిస్తానంటాడు కృష్ణ, ఢిల్లీ కజ్జికాయలాటి విజయశాంతిని (రాజ్ సీతా రామ్ - జానకి). వారిద్దరి నేపథ్య గానంలోనే 'దురం దూరం' అంటుంది విజయశాంతి కథానాయకుని మరింత కవ్విస్తూ. రామ్మోహనరావు దర్శకత్వంలో, వై. సత్యనారాయణ నిర్మిస్తున్న ఈ చిత్రంలోని అయిదు పాటలూ (మిగతా మూడు : ఈయలా ఈయలా, ఒకే వేసుకో, నా గుట్టనే) వలపు గీతి కలై, స్టెప్స్ తో కూడిన సరస శృంగార హేడుకని చూపుతున్నాయి.

..... 22

'లాయర్ భారతీదేవి'తో, తెలుగు సినీ జగత్తులో ప్రవేశించిన 'గార్మెంట్స్ ఎక్స్ పోర్టర్' జి కె రెడ్డి (శ్రీదేవి కళా చిత్ర), జానకీదేవి సమర్పణలో (శ్రీదేవి కళా ఆర్ట్స్) 'డాన్స్ రాజా డాన్స్' అనే కన్నడ చిత్రాన్ని తెలుగులోకి అనువదిస్తున్నారు. 'ఓం న మ శ్శి వా య' స్మరిస్తూ, జగమంతా వెతికినా శాంతి కనపడటం లేదనే, కథానాయకుడు వినోద్ రాజాకు, (ఒకనాటి ప్రముఖ తార లీలావతి కుమారుడు - 'మరోమలుపు'), యిది ప్రథమ చిత్రం. నేపథ్య గాయకు డవుదామనుకొన్న ఈ యువకుడు, నాట్య కళావతంసు డయాడు 'సంగీతమే గా నా జీవం' అనే హీరో, ఆటా పాటాతో పాటూ పోసుకుంటున్న ధోరణి కనిపిస్తున్నది — 'దేవి శ్రీదేవి'లో చూపిన పాటల్ని బట్టి మొత్తం ఆరు పాటలు. 'నీవు వీణవు నేను తిగను' -

అని అభినందిస్తాడు నాయికని.... 388 పిక్చర్లు తీసిన ప్రముఖ కన్నడ దర్శక నిర్మాత ద్వాపరకేష్, ప్రేక్షకాభిరుచిని బట్టి చిత్ర విజయం ఉంటుందనీ, ఎంతటి వారికీ అది తెలుసుకోవడం సాధ్యంగాని విషయమనీ అన్నారు — శ్రీ కళావారి అఫీసులో! 320 చిత్రాలకు పైగా డబ్బింగ్ చేసిన రాజశ్రీ, తమిళంకంటే కన్నడంలో నుంచి డబ్ చేయటం కష్టతరమనీ, 'లిప్ మువ్ మెంట్ సింక్రానైజేషన్'కి అనువైన పదాలు వెతుక్కోవలసి వస్తుందనీ అన్నారు. మద్రాసు తెలుగు ఫిలిమ్ జర్నలిస్ట్స్ అసోసియేషన్ బిల్డింగ్ ఫండ్ కి నిర్మాత జి కె రెడ్డి వెయ్యి స్కూటర్లపదహార్లు విరాళంగా ఇచ్చారు.

1987 నవంబరు 26

విజయావాహినీ అధినేత నాగిరెడ్డి మనుమరాలు (వేణు గోపాల రెడ్డి కుమార్తె) సో॥ లక్ష్మీనిరుపమకు, రాఘవరెడ్డి కుమారుడు చి॥ సురేష్ రెడ్డికి ఈ ఉదయం పదిగంటలవేళ విజయా శేష్ మహల్ లో శాస్త్రోక్తంగా వివాహం జరిగింది. ఉదయం ముహూర్తానికి, సాయింత్రం రిసెప్షన్ కి బంధుమిత్రులనేకులు వచ్చి మోతన వధూవరులకు శుభాకాంక్షలు తెలిపారు.

.... 30

మొనా యాక్టర్ చంద్రశేఖరం మనుమరాలు (నాగరాజ్ దంపతుల కుమార్తె) సో॥ అరుణజ్యోతికి, బాల కృష్ణ దంపతుల కుమారుడు చి॥

ప్రసాద్ కి ఈ ఉదయం ధనుర్మాసంలో ఎతిరాజ్ కళ్యాణ నిలయంలో వివాహం జరిగింది. సాయింత్రం బాలకృష్ణ ప్రసాద్ మ్యూజిక్. రెండు పూటా బంధుమిత్రులనేకులు వచ్చి నూతన దంపతులకు శుభాభినందనలు తెలిపారు ....నవంబరు 30 నుంచి డిసెంబరు 13 దాకా లలితకళా అకాడమీ ఆర్ట్ గాలరీలో నిర్వహించే సాహిత్య అకాడమీ పుస్తక ప్రదర్శనకు, ఉదయం పదకొండు గంటలకి ప్రారంభోత్సవం. ఇరవై నాలుగు భాషలలోని విలువైన పుస్తకాలు అతి తక్కువ ధరలకి యిస్తున్నారు. సాహిత్యపరంగా జాతీయసమైక్యతా దృష్టితో నిర్వహించబడుతున్న సంస్థలు రెండే రెండు కనిపిస్తున్నాయి. ఒకటి: సాహిత్యఅకాడమి; రెండోది: నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్. వైవిధ్యంలోని ఏకత్వమనే దానిని వేదికమీద చిలక పలుకులా గాక, క్రియాశీలకంగా కృషి చేస్తున్నది కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ. ఏ ప్రాంతానికా ప్రాంతం చిరులు గీసుకు కూచోవడంగాక, నవ సాహిత్య నిర్మాతల గురించి తెలుసుకోవలసిన తరుణమిది. 'ఇండియన్ లిటరేచర్ అంతా ఒకటే - కాని, అది వేరు వేరు భాషలలో వ్యక్తమవుతూంటుంది' - అని చెప్పిన రాధాకృష్ణన్ మాటలు విస్మరింపరానివి.

1987 డిసెంబరు 01

టి నగర్ రామకృష్ణ గ్రంథండ్స్లో అడుతున్న క్రికెట్లో కళ్యాణ చక్రవర్తి సెంచరీ కొట్టడం వెబిసి మూవీస్ వారి

'ప్రేమకీరీటం'లో ఒక రసవద్దటటం. అందమైన అబ్బాయి చుట్టూ అమ్మాయిలు చేరడం సహజం కద ! పద్మావతి నిర్మాతగా శంభూ ప్రసాద్ సమర్పిస్తున్న ఈ చిత్రంలో, మురళీ మోహన్, చంద్రమోహన్, జగ్గయ్య, గుమ్మడి, వేలు, వీరభద్రరావు, షావుకార్ జానకి, కుష్మబు, అశ్వని, తులసి, శ్రీలక్ష్మి మున్నగువారున్నారు. కథారచన, చిత్రానువాదం : పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి. మాటలు ; కాశీ విశ్వనాథ్. మహదేవన్ సంగీతం, నవకాంత్ కెమెరా. దర్శకత్వం : రామ్మోహనరావు క్రికెట్ సిన్ అయ్యాక, నిర్మాతగారింట్లో లంప్. భోజనానంతం కబుర్లు ఆయి, ఇల్లు వేరుకొనేసరికి మూడున్నర.... టీ త్రాగి, ఉత్తరాలు చూసి, బట్టలు మార్చుకు, అండ్ థాట్ 'పుష్పక విమానాని'కి.

1987 డిసెంబరు 02

కెన్నమరా బిన్నిరూమ్లో, ఐసిసి ఆర్ వారి (Indian Council for Cultural Relations) ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్. 1987 నవంబరు 21వ తేదీన 'సోవియట్ పెస్టివల్' కి ఢిల్లీలో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. టీవీ నెట్ వర్క్లో చాలామంది ఆ ఉత్సవ విశేషాలు వీక్షించివుంటారు. పెస్టివల్ బృందంలోని కొందరు ఈ డిసెంబరులో మద్రాసు వస్తున్నారు ఐసిసిఆర్ డైరెక్టర్ జనరల్ లలిత్ మాన్ సింగ్, స్థానిక డైరెక్టర్ వాసుదేవన్, మద్రాసులోని సోవియట్

కొన్సల్ జనరల్, మ్యూజిక్ అకాడమీ టిటి వాసు, అవ్వయ్ నటరాజన్ మద్రాసులో జరిగే ఉత్సవం గురించిన వివరాలు తెలిపారు. పదమూడు పథాలుగు తేదీలలో మ్యూజిక్ అకాడమీలోను, 27వ తేదీనుంచి నాలుగు రోజులపాటు కలైవానార్ లోను సంగీత నృత్య ప్రదర్శనలు ఉంటాయి నూటపై మంది కళా కారులు పాల్గొంటారు మ్యూజిక్ అకాడమీలో ప్రదర్శించే జానపద నృత్యంలో. 257 మంది సభ్యులు గల 'బొల్టాయ్ థియేటర్' మొదటి సారిగా దేశం వెలుపల ఇచ్చిన ప్రదర్శన ఇండియాలో! ఢిల్లీలో 10, బొంబయిలో 9, బెంగళూరులో 5, కలకత్తాలో 14 ప్రదర్శనలు యిస్తోంది

బొల్టాయ్. జానపద నృత్య ప్రదర్శనలు ఢిల్లీలో 2, బండిపూర్లో 3, బొంబయిలో 4, మద్రాసులో 2, బెంగళూరులో 3, హైదరాబాదులో 3, కలకత్తాలో 3.... ఇరవైమంది సభ్యులు గల పప్పెట్ థియేటర్, 140 మంది గల సర్క్సస్, యువతీ యువకుల పాప్ మ్యూజిక్, ఎగిబిషనులూ, ఫిలిమ్ షోనూ - 1988 నవంబరు నెలాఖరు దాకా, ఒక సంవత్సరంపాటు భారత దేశంలోని వివిధ నగరాలలో ఈ సాంస్కృతికోత్సవం భారీఎత్తున జరుగుతుంది. కళల ద్వారా తమ సంస్కృతిని వ్యాప్తంచేస్తూ, పరస్పర మైత్రీ బంధానికి కృషి చేయడం నేటి ప్రగతిలో ఒక నూతనాధ్యాయం.

— యన్నార్ చందూర్

ముస్తాబులో మారు!

లోధ

ప్రకృతి నిర్దమయన అరోగ్యమును ప్రీలకు 80 సంవత్సరములుగా ఇచ్చుచున్నది.

ఉచిత వైద్య సంహాకు ఈ కూపను పూర్తిచేసి మీ డాక్టర్ వద్దండి.

కేట: _____

పిలాసెట: _____

.....PIN.

కేసరి కుటీరం ప్రైవేటు లిమిటెడ్

రాయవేట, మద్రాసు-14

పిలుక: హిందూ జనరల్ స్టోక్స్ ఏజెన్సీ, రిజిస్ట్రార్ - పిలందరూర్

కొత్త పుస్తకాలు

“స్త్రీలపాటలు - పెళ్ళిపాటలు” - సంకలనం : ‘కళాప్రపూర్ణ’ డాక్టర్. ఎ. అనసూయాదేవి (వింజమూరి) ప్రకాశకురాలు : డా. ఎ. అనసూయాదేవి ; ప్రతులకు : A/1 - 12 క్రాస్ స్ట్రీట్, బిసెంట్ నగర్, మద్రాసు - 600 090 వెల : రు. 40-00.

బాపు వేసిన ‘సీతారాముల కల్యాణం’ ముఖచిత్రంతో ముచ్చటగా అలంకరించుకొని పెళ్ళికళలు వుట్టిపడుతూ వుంది యీ పుస్తకం. తెరచి చూస్తే సరస వినోదమైన పాటలు. పాడుకోదలిచిన వారికి స్వరాలు అమర్చి తయారుగా వున్నాయి.

ఆంధ్రదేశంలో జానపదగీతాలంటే గుర్తు వచ్చేది సీత, అనసూయలే. అనసూయాదేవి యింతకు మునుపు “కృష్ణశాస్త్రి కృతులు”, “జానపద గేయాలు” రాగ స్వరబద్ధంచేసి ప్రచురించారు. ఈ ప్రచురణ “స్త్రీలపాటలు” అనే శీర్షికతో ప్రచురించదలిచిన, మూడింటిలో మొదటిది.

వియ్యాలవారిది ఎత్తిపొడుస్తూ “వప్పీరమ్మా వియ్యాల వారు అచ్చమైన మర్కటముల బారు” అంటూ ఒక పక్కన మర్యాదలు

వేస్తూనే యిట్లా వేశాకోళం వేసేవారు కాబోలు ఆ రోజుల్లో! ఈ ఎత్తి పొడుపుల్లో తరువాత స్థానం వదినెది.

“వదినెకు నలుగు

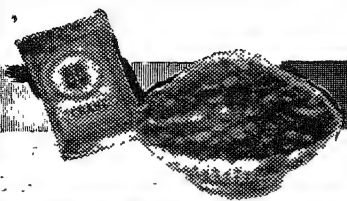
మంచి నూనె ముడితో, మరిగేటి తారుతో, సీమ సింతాకుతో, సీమ మిరపకాయతో”

సీమ మిరపకాయలాంటి మరదళ్ళు యిట్లాంటి పాటలతో కుటుంబాల్లో నవ్వుల పువ్వులు పూయించేవారు.

అనామకులైన కవుల్లో కవయిత్రుల్లో అల్లిన యీ గేయాల్లో అక్కడక్కడ మధుర మంజులమైన శబ్దాలంకారాలు, అవి పాడే స్త్రీల గాజుల గలగలలు స్ఫురింపజేస్తాయి. “ఈడుజోడుగ నున్నవాడు, నేడు జనకజ గూడుతన్, వాడవాడా వేడె లందరు, కూడి చిత్రము చూడగన్”

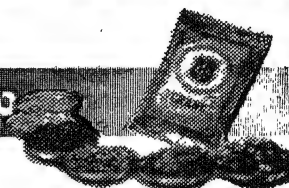
ఇప్పటి వారికి కొన్ని పాటల్లోని హాస్యం కొంత మోటుగ అన్నించినా, పెళ్ళిళ్ళలో ఒక చిన్న కార్యక్రమంగా “పెళ్ళిపాటలు” పాడించడం బాగుంటుంది.

బాల్యంలో అత్తయ్యలూ, పెత్తల్లులూ యింకా యిరుగూ పొరుగూ,

సుప్రీమ్ వక్కలు

సుప్రీమ్ సుగంధ ద్రవ్యాలు

సుప్రీమ్ ఫార్ముల

మేలు రకములైన పీటి వక్కలు వెలువైన యాటుక్రాయలు లవంగాలు, కాజికాయ, కాపితి, మెంపాలు పెచ్చు కద్దురం మొదలైన సుగంధ ద్రవ్యాలు, పక్కరాది తయారీలో మాకున్న అనుభవం, మాకు అత్యుత్తమమైన పక్కరాది అందించాలనే మా 30 సంవత్సరముల అపార శ్రమ, అన్నిటికీ మించిన మా అధిమానం పీటి అన్నిటి కలయికల ఫలితమే.

తన

వక్కపాడి
సుప్రీమ్ క్షాంతి

దీనికి సాటి మరొకటి లేదు.

TARA-CBNP-768

బంధువులూ వద్ద నేర్చుకున్న పాటలకు తనే రాగాలు కూర్చి పాడుకుంటున్న వి సేకరించి పుస్తకరూపంలో మన వారసత్వాన్ని భద్రంగా మన కంది విన అనసూయాదేవి అభినంద సియులు.

ఒక చిన్న సూచన. ఇంకా రెండు సంపుటాలు రాబోతున్నాయి గాబట్టి (లాలిపాటలు, పండుగలు - వ్రతాల పాటలు వగైరా), వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన యీ పాటల పుట్టుపూర్వోత్త రాలువంటి వివరాలు జతపరుస్తే, సాధారణ పాఠకులకే కాకుండా, యిటువంటి విషయాలపై పరిశోధనా సక్తి వున్నవారికి కూడా పువయోగంగా వుంటుంది.

జేబు రుమాలు - ఇతర కథలు - రచన: బుర్రా వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం - ప్రచురణ: బుర్రా వెంకటసుబ్బమ్మ, తెలుగు లిటరరీ పబ్లికేషన్స్ ట్రస్ట్, హైదరాబాదు. ప్రతులకు: విశా లాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైద్రా బాదు మరియు వారి శాఖలు; ఆంధ్ర ప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, సికింద్రా బాదు. వెల: రు. 10-00.

చాలా ఏళ్ళ క్రిందట చక్రపాణి సంపాదకత్వంలో 'ఆంధ్రజ్యోతి' మాస పత్రిక వెలువడుతున్నప్పుడు, 'విజయ' అనే నవల అందులో ధారావాహికంగా వస్తూ వుండేది. అయితే సగంలోనే ఆ రచన ఆగిపోయింది. బుర్రా వెంకట

సుబ్రహ్మణ్యం అనగానే ఒక తరం పాఠకులను అమితంగా ఆకర్షించిన ఆ అసంపూర్తి నవల గుర్తుకి వస్తుంది.

సంఖ్యలో తక్కువ రచనలు చేసినా చేయి తిరిగిన కథా రచయిత బుర్రా. ఒక విలక్షణమైన శైలి, అన్ హెల్సా టెడ్ భాషా (అన్నీ 1930 - 40ల మధ్య రాసినవి) "జేబురూమాలు" కథలలో కనబడతాయి.

"వీరి చాలా కథలలో స్త్రీ పురుష సంబంధాలు, ప్రేమ, వాటి పర్యవ సానాలు ముఖ్య కథా వస్తువులు" అని 'ప్రవేశిక'లో డి. రామలింగం చెప్పిన మాటలో అతిశయోక్తి లేదు.

ఆయన చేసిన పరిచయం చాలా సునిశితంగా విశ్లేషణాత్మకంగా వున్నది

జేబురూమాలు, స్వేచ్ఛ, అపస్వ రాలు కథలు చదివినప్పుడు స్త్రీ పాత్రల చిత్రణలో రచయిత ప్రెజిడిన్ చూపించారేమోనని సందేహ పడినా, వంశవృక్షం, ఎండమావులు, వ్రాత చదివాక ఆ భ్రాంతి తొలగిపోతుంది. రకరకాల మానవులూ - వారు స్త్రీల యినా పురుషులయినా - వారి చిత్త వృత్తులను శోధించి పాఠకుల ముందు పెట్టడమే రచయిత లక్ష్యంగా అర్థ మవుతుంది.

నింపాదిగా కథ చెప్పుకుపోయే తీరూ, పాత్రల ఘనో భావాలను సున్ని తంగా అవిష్కరించడం, చివరలో మెరుపులాంటి రెండు ప్రతిభావంతమైన వాక్యాల్లో మనుష్యుల స్వభావం, ప్రవ ర్తనా గురించి వ్యాఖ్యానించటం - యీ

మాలతీ చందూర్

వవలలు

వై శాఖ	16 - 50
కాంబనమ్మగం	16 - 50
భూమి పుత్రి	16 - 00
మధుర స్మృతులు	14 - 00
ఓ మనిషి కథ	16 - 00
ఏమిటీ జీవితాలు	12 - 00
మనసులోని మనసు	25 - 00
అలోచించు	9 - 00
రాగరక్తిమ	18 - 00
మేఘాల మేలిముసుగు	16 - 00
కలల వెలుగు	15 - 00
బ్రతక నేర్చిన జాణ	14 - 00
జయలక్ష్మి	20 - 00
కృష్ణవేణి	20 - 00
ఏది గమ్యం, ఏది మార్గం	15 - 00
ఎన్ని మెట్లక్కినా....	18 - 00
నద్యోగం	15 - 00
లావణ్య	14 - 00

ఇవిగాక

వంటలు - పిండివంటలు	30 - 00
ప్రశ్నలు - జవాబులు	15 - 00
జాబులు - జవాబులు	13 - 00
అల్లికలు - కుట్టు	30 - 00
అందాలు - అలంకారాలు	15 - 00
మహిళలకు మధురజీవనం	7 - 50
దాంపత్య జీవితం	12 - 50

20/- రూ॥ పైబడి పుస్తకములు తెప్పించుకొనేవారు. ముందుగా ఆ పుస్తకాలధరకు 2 రూ॥ తగ్గించి M. O. పంపితే, 2 రూ॥లకు మాత్రమే V. P.P. పంపుతాము. అందువలన మీకు అసలు ధరకే పుస్తకాలు అందుతవి.

క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్

రచయిత ప్రత్యేకతలు. “పారిస్ లో జీవించే ప్రతి జీవికీ రెండు వ్యతిరేకమైన మనో గుణాలుంటాయి. ఒక మనో గుణానికి జీవిత పరిస్థితులతో మైత్రి, రెండవ గుణానికి జీవిత పరిస్థితులతో వైరం. రెండూ ముఖ్యమైనవే.”.... ‘పరామర్శ’లో “ఈ భూలోకం చాలా విచిత్రమైనది. ఎవరికీ మరొకరి సంగతి తెలియదు. కాని అందరూ మిగిలిన అందరి జీవితాలలోనూ చొరబడతారు” ఇటువంటివి రచయితలోని ప్రత్యేకతకు వుదాహరణలు.

‘జీబురుమాలు’ కథ అంతా ఒక విశిష్టమైన శిల్పంతో వుంటుంది. కథ అంతా పాత్రల మధ్య జరిగే సంభాషణల ద్వారానే మనకు తెలుస్తుంది. ‘పరామర్శ’లో హీరోయిన్ అంత రంగపు లోతుల నుండి కథ పైకి వస్తుంది. అమెకి నారాయణరావు పై గల ప్రేమ, అమె కట్టుకున్న భవిష్యత్ సౌధం, అది కూలిపోయినా, అమెలో యింకా ఆరని ఆశలూ, వివరకు నారాయణరావు చనిపోయాక అతని భార్య నీతని పరామర్శించడానికి వెళ్ళినప్పుడు అమె నవ్విన విన్న విరు నవ్వు, దాని అంతరారం - అన్నీ ఒకటొకటిగా చిత్రీకృత పోవడంలో రచయిత నైపుణ్యం నిరూపిత మవుతుంది.

‘వంశవృక్షం’ లో వీరన్న వంకర చిటికెన వేళ్ళున్న కొడుకుని హత్య చేస్తాడు. యజమాని వంశంలో వుండే వంకర చిటికెన వేళ్ళు తన కొడుక్కి.

రావడంలోని అర్థం గ్రహించి! పారిస్, వ్రాత, ఎండమావులు - అన్నీ 50 ఏళ్ళ క్రింద వ్రాసినా మానవ నైజంలోని కొన్ని మారని ప్రవృత్తులను చిత్రించేవడంవల్ల వాడని పూలలాగా ఎప్పటికీ అర్థవంతంగా వుండిపోతాయి.

వాసవికత, సృజనాత్మకత సమ పాళ్ళలో మేళవించిన వుత్తమ రచనలు బుర్రావారి కథలు.

విలువైన యీ సంపుటి వెల పదిరూపాయలే వుంచడం, ప్రచురణ కర్తల సదాశయాలను వెల్లడిచేస్తూ వున్నది.

— సరోజినీ ప్రేమ్చంద్

మహాభారతకథామంజరి - (Maha-bharatha Katha Manjari) తెలుగు మాతృక : చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం. అంగ్రానువాదం : యమ్ యస్ రమేష్ ఐఎయస్. ప్రచురణ : శ్రీరామ కృష్ణ సమితి, గాంధీనగర్, విజయవాడ - 3 .... వెల : రు 6 - 00

‘సత్యము, మంచితనము, స్నేహము, విశ్వాసము, పట్టుదల, నిశ్చలబుద్ధి - ఈ ఆరింటితోబాటు వీటి వ్యతిరేక లక్షణాలు కూడా జీవితంలో అంత ర్భాగమై ఉంటాయి. ఈ పరస్పర స్పర్ధ అంతర్విక్షణకు ఉపకరిస్తూ, నైతిక విలువనీ, తద్వారా ఆధ్యాత్మిక చింతనను వౌనగూర్చుస్తుంది. దృష్టాంత కథలు (Parables)

మనని అలోచింపజేయడం ఒకవిధంగా సాధనే' - అంటున్నారు ఈ పుస్తకానికి పరిచయ వాక్యాలు వ్రాసిన స్వామీ శ్రీరంగానంద.

తిరుమల తిరుపతి దేవసానంవారి ఆర్థిక సహాయంతో వెలువడిన ఈ పుస్తకంలో 19 భారతకథలు ఉన్నాయి.... 'దీర్ఘదర్శి, ప్రాప్త కాలజ్ఞ, యథావశిష్య - ఎండిఫోనున్న నీటి మడుగులోని మూడు చేపలకథ 'పంచతంత్రం'లోనిదని అనుకుంటాం- కాని, దాని మూలాధారం 'మహా భారతం'.... శంఖా, తిఖిత సోదరుల కథ, రాజుకి సైతం న్యాయం తెలిపే నీతికోవిదుల కథ. శునకమాంసం భుజించిన విశ్వామిత్రుడు, కవోత వాక్యం, సబ్బయ్యపులు, నారద నార దీయం, హంస-కాకి, శిఖండిగా జన్మించిన అంబ - ఇందులోని కథలన్నీ చక్కగా రసవత్తరంగా మనసుకి హత్తుకుంటాయి. యమ్మెస్ రమేష్ అంగ్లశైలి, అంగ్లభాషానువాదమూ ప్రశంసనీయంగా ఉన్నాయి.

—శ్రీరసాగరమ్

రంగభూమి - నవల. రచన: ప్రేమ్ చంద్. ప్రచురణ: విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్ 4-1-435 విజ్ఞాన భవన్, బాంకొస్ట్రీట్, హైదరాబాద్-1 .... వెల రు 35-00.

ఈ ద్వితీయ ముద్రణ 840 పేజీలతో రెండు భాగాలుగా వున్నది. అయి

దారు దశాబ్దాలకు పూర్వం భారత దేశ సైతిగతులను అనాటి గ్రామీణ జీవితానికి, రాజకీయ, సాంఘిక సమస్యలకూ అద్దం పట్టిన నవల యిది.

వారి శ్రామికవేత్త చాన్ సేవక్ తను స్థాపించుకోయే సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీ కోసం, సూరదాస్ అనే గుడిబిచ్చగాని భూమిని, తన కుటిలనీతితో ఆక్రమించుకుంటాడు. తన పూర్వీకులనుండి ఆ భూమి తనకు సంక్రమించినా, అది తను నివసించే గ్రామీణ ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగకారిగా వుండాలన్నదే సూరదాస్ వాంఛితం. అందుకు భిన్నంగా .... అది చాన్ సేవక్ అధికారం క్రిందకు వస్తుంది.

ప్రశాంత గ్రామీణ వాతావరణంలో కృత్రిమత్వం కుటిలత్వం వెకిలితనం వోటు వేసుకుంటాయి. కడపటికి ఆ గ్రామం యావత్తూ అధికార బలం గల ఫ్యాక్టరీ యజమాని పరమపుత్రుంది.

షారిశ్రామిక నాగరికత - ముందుకు అడుగెస్తూ మంచిని కాల రాస్తూ న్నప్పుడు, జమీందారులు, పెట్టుబడి దారులు, తమ తమ నిజరూపాలతో సాక్షాత్కరిస్తారు.

విదేశీయుల బారినుండి తమ స్వేచ్ఛను స్వాతంత్ర్యాన్నీ పరిరక్షించుకోవడానికి సామాన్య ప్రజానీకం పడే అరాటం - కన్నులకు కట్టినట్టుగా చిత్రిస్తారు ప్రేమ్ చంద్. అడుగుడుగునా మనిషి ఎలా పరిస్థితుల కనుగుణంగా మారిపోతాడో ఈ నవల హృదయ విదారకంగా చెబుతుంది.

తను ఏమైపోయినా మనిషిగా మిగిలి, నీతికి మంచితనానికి కట్టుబడి బ్రతికి, అఖరున తుపాకీ గుండుకు ఎరయై ప్రాణాలను కోల్పోయిన సూర దాసుని ఎన్నటికీ మర్చిపోలేము. అప్పటికీ ఇప్పటికీ నేలనీ నీతిని నమ్ముకొన్న పేద రైతులే మనకు నిజమైన రక్ష.

—ఎమ్ అన్నపూర్ణారెడ్డి

ఈ మధ్య అందినవి :

శక్తపక్షము - గేయాలు. పైడి పాటి సుబ్బారామ శాస్త్రి. పైడిపాటి పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ - 4.... రు. 12-00.

విశ్వ విభూతి - కాశీవిశ్వనాథ శతకం. ఆచార్య తిరుమల. చైతన్య కళాశాల, హైదరాబాదు - 1.... రు 3-00.

అమృత నేత్రాలు - కవిత. ఆచార్య తిరుమల. విప్లవ పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాదు - 20....రు 20-00.

గెలుపు - కథలు. డి. సుజాతాదేవి.. స్పందన సాహితీ సమాఖ్య, మచిలీ పట్నం - 1 .... రు 12-00

ప్రావీడ (పరమ సత్యం). అద్దంకి మన్నార్....అద్దంకి శ్రీరామ్ కుమార్, కాసుమోలు - కృష్ణాజిల్లా రు 5-00.

వరాలు - గేయకావ్యం డి. సుజాతాదేవి. స్పందన సాహితీ

సమాఖ్య మచిలీపట్నం - 1 .... రు 8-00.

‘ఆంధ్రజ్యోతి’ - దీపావళి సంవిక. ఎడిటర్ : పురాణం సుబ్రహ్మణ్య శర్మ, ఆంధ్రా ప్రింటర్స్, విజయవాడ - 10 .... రు 12-00.

- పారిశ్రామిక సంవిక దీపావళి సందర్భంగా. ఎడిటర్ : వి రామ్మోహనరావు.... పిబి 1041. హైదరాబాదు - 29.... రు 12-00
అందుకున్న పుస్తకాలన్నీ గాక పోయినా కొన్నిటి సమీక్షలు ముందు ముందు సంవికలలో వెలువడుతాయి

నన్నడిగితే సంభాషణా వరుల్ని రెండు రకాలుగా విభజింపవచ్చు. ఎదుటవారు వెబుతున్నది శ్రద్ధగా వినే వారు ఒక రకం; వారు అలా వెబుతూ వుండగా, తాము వినరదలుచుకున్న చలోక్తి గురించి ఆలోచించేవారు మరొకరకం, —బిల్వీష్

శ్రీ పురుషుల మనస్తత్వంలో తేడా ఎక్కడంటే, పురుషుడు తనకి కావలసిన రూపాయి వస్తువుని రెండు రూపాయి లిచ్చి అయినా కొంటాడు; స్త్రీయేమో తనకి అక్కర్లేని రెండు రూపాయల వస్తువుని రూపాయికి కొంటుంది.

—విలియమ్ బింజ్

బద్ధకంగా ఉన్నప్పుడు ఒంటరిగా ఉండకు : ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు బద్ధకంగా ఉండకు. —బెప్పిఫెస్

చందుర్

రచనలు

నేటి విలువలు
 దూరాన్ని జయించిన మానవుడు
 ఛార్లెస్ ట్రిన్ మెజ్
 కథానికలు
 జీవనమారం
 ఎలినార్ హుజ్ వెల్ట్
 తొలి పాఠాలు
 ప్రేమగాధ
 హెలెన్ కెల్లర్
 డా॥ మేరి వెర్రిస్
 నేల - నీరు
 మహా నగరంలో
 జీవితం
 నవబైనా
 ప్రతి గురువారం
 ఆరు కథలు
 వెట్టు
 మరొక ఆరు కథలు
 ఈ నాగరికత
 నాలుగు రోడ్లు
 అణుశక్తి
 బాలరాజ్యం
 గ్రామ వైద్యుడు
 సాహస యాత్ర
 అంతేనా
 కాఫీ మానెయ్యడం

పరివయం చేసిన పుస్తకాలు
 అన్యాయం
 ఆఖరి కోరిక
 ఎక్కడికి కమలా ?
 భానుమూర్తి భార్య
 రాధ నవ్వింది
 కొత్తలోకాలు
 కొన్ని గ్రంథాలు
 సీతతో సినిమాకు
 ప్రజానాయకుడు ప్రకాశం
 నట్టింట దీపం
 మాంగుళూర్ మెయిల్
 మహాబలిపురం
 మనకీ ఒక కారు
 సీతా ఫలాలు
 భాష
 పూసల మేడ
 శివరావు
 కలడ్ లేడ్
 మావో పాలనలో
 వైనాలో మైనార్టీలు
 అమెరికా
 జులై నాలుగు
 వరదల్లో వాంగ్
 మాతా భూమాతా
 వీమలబారు

వీటిలో ఏ ఒక్కటి ప్రస్తుతం అచ్చులో లేవు. చదవాలనుకున్న
 వారు మీకు చేరువలోనున్న లైబ్రరీలో దొరికితే చదవండి

వియమేసి వారి

‘కిరాయిదాదా’

చెల్లెలు కాలేజీ ఫీజు కట్టేందుకు తన బెక్స్ లో బుక్స్ అమ్మిన విజయ్ (నాగార్జున్); రేషన్ షాపులోని సరుకు ప్రజలందరికీ సక్రమంగా అందేందుకు అహింసకాదని హింసామారం అవలంబించి, మాలినీదేవి (జయసుధ) దృష్టిలోపడ్డ విజయ్; అప్పటికే రేఖ (కుష్మబు), లత (అమల) అనే యిద్దరు కాలేజీ అమ్మాయిల మనసున మెదులుతున్న మనోనాధుడైన విజయ్, తల్లికి సరియైన వైద్యం చేయించేందుకు చెల్లెలుకి మంచి సంబంధం కుదుర్చి పెళ్లి చేసేందుకు, మాలినీదేవి వద్ద కిరాయి పనికి సమ్మతించాడు. రత్నగిరి సంస్థానాధీశుడు నాగరాజు (రావు గోపాలరావు) వద్ద మొదట లారీడ్రయవరుగా చేరి, ఆ పైన జీపు డ్రయవరుగా ప్రమోట్ అయి రేఖ, లతలను రైలు స్టేషన్ వద్ద నుంచి దివాణానికి తెచ్చి, యిక్కడి రహస్యాలు మాలినీదేవికి అందజేస్తూ వుంటాడు. ఎవరి మాలినీదేవి? పథానలుగేళ్లు జైలుశిక్ష గడిపి, అసలు రహస్యం అరుణమ్మకు (జయ

సుధ) చెబుదామని వచ్చి, తన కిముందు తుది శ్వాస వేదిలిన సముర్రీ (మురళీమోహన్) ద్వారా జరిగినదేమిటో తెలుసుకొని, గానాబజానా జీవితానికి స్వస్తి వేసేందుకు పెట్రోలు పోసి ఆ యిల్లు తగలబెట్టి, మాలినీదేవిగా మారిపోతుంది అరుణ. లక్షలు విరజిమ్మగల మాలినీదేవి, గానాబజానా జీవితం ఎందుకు గడపవలసి వచ్చిందని మనం అడక్కుండు. అలాగే ప్రజలని వేలిముద్రలతో వంచించగలమనుకొనే జమీందారులు కూడా సినిమాలోనే కనిపిస్తారు. శత్రువులను దునుమాడే సాహసిక హీరోపై మరులు గొన్న ఇద్దరమ్మాయిలలో భాగ్యవంతులమ్మాయి, బీదపిల్లకు తన మనోబోరునికి దానం చేస్తుంది. దుష్టుడైన దామోదరమూ (గొల్లపూడి), అస్థికోనం తమ్ముడు కృష్ణని (కృష్ణం రాజు) చంపించి, అతని భార్యని కూడా చంపించాననుకొన్న జమీందారూ తమ పాపఫలం అనుభవిస్తారు. స్క్రీన్ ప్లే చక్కటి సస్పెన్స్ తో ప్రేక్షకులని అకట్టుకుంటుంది. పదునైన సంభాషణలు, శ్రావ్యమైన సంగీతం.

దర్శకత్వం : కోదండరామిరెడ్డి.
నిర్మాత : దొరైస్వామిరాజు.

శ్రీనాథ్ వారి 'వ్యాయావికి శిక్ష'

మన కోర్టులూ, న్యాయవాద వృత్తి, పోలీసుశాఖా రాజకీయ కాలుష్య కారణంగా ఎటువంటి దుస్థితిలో వున్నదో ధైర్యంగా చెప్పే సంవలన విశ్రమింది. జుడిషరీని చులకన చేయ కూడదుగాని ఈ కథా సంవిధానంలో, దౌర్జన్యశక్తులు ఋజుమారాన నడువ నున్న న్యాయమూర్తి నోరు నొక్కు తాయి. 'నాన్నా, న్యాయం కోసం, శ్రీల రక్షణ కోసం నేను కోర్టులో వాదించ గలను ; నహేతుకమైన సాక్ష్యాలు చూపగలను. కాని, నీ తీర్పు దేనిమీద ఆధారపడి వుంటుందో నాకు తెలుసు' - అని బ్రిఫ్ కేసులో నోట్లకట్టలు పెట్టుకు వచ్చి, ఎన్నో సంవత్సరాల తర్వాత తండ్రి గడవ తొక్కిన కూతురు, అడ్వకేట్ శ్రీదేవి (శ్రీవిద్య) చెబు తున్నప్పుడు, ఆ సన్నివేశంలో కొంత నాటకీయత తోచినప్పటికీ, సీతని (భానుప్రియ) కాపాడే చివరి ప్రయత్న ముంది - అని మనకి అనిపించక మానదు. అభిగ్యూరాలైన ఒక శ్రీని, వ్యాయ వ్యవస్థపట్ల పరిపూర్ణ విశ్వాసం గల మరొకశ్రీ, యమ్మెల్యై అయిన తన భర్త (గిరిబాబు) ట్రాఫిక్ నేరం చేసినప్పుడు, నిజాన్ని నిర్భయంగా కోర్టులో చెప్పి అబద్ధమాడటం కంటే అయిదువందలు జుల్నానా చెల్లించ

డంలో నిజాయితీతనం వుందని నమ్మిన వ్యక్తి - మంత్రిగా నియమింప బడ్డ తన భర్తవల్లనే దారుణంగా హత్య గావించబడుతుంది - అప్పటికి అయిదారేళ్లబట్టి విడిగా ఉంటున్నప్ప టికి! మంత్రి అవగానే అధికారంతో బాటు కొమ్ములోస్తాయి. పంబాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్ ధర్మరాజు (కోట శ్రీనివాసరావు) ఎక్కువకూలీ అడిగిన సూర్యాన్ని, చంపించి, వైద్యంచేసిన డాక్టరుపై ఆ హత్యానేరం మోపి, జైలుకి పంపించి, అతని భార్య సీతని అంగటిబొమ్మగా చేసేందుకు పోలీసు యిన స్పెక్టరు వద్దకు చేర్చగా, ఈమె అతనివద్ద నుంచి తప్పించుకోగలుగు తుందిగాని మేకవన్నె పులీ మహిళా బంధు అయిన ప్రజాపతిరావు (రఘు) వల్ల వనింపబడుతుంది. కోర్టులో న్యాయం లభించక, శ్రీదేవి సహ కారంతో సంద్యగా మారి, ముల్లుని ముల్లుతోనే తీస్తుంది - ప్రజల తిరుగు బాటుతో ప్రజావంచకులూ, దుర్నీతి పరులూ అంతమవుతారు. రాజకీయాల గుప్పెట్లో నలిగి కుళ్లిపోతున్న ఈ వ్యవస్థను కూకటి వేళ్లతో పెగల్చాలి - అనే సందేశాత్మక విశ్రమింది. ఇంతటి సీరియస్ చిత్రంలోను నవ్వింజే సంద ర్భాలూ, ఆ నవ్వుల మధ్య జాలువారే కన్నీటి ముత్యాలూ ఎన్నో వున్నాయి. సంభాషణలు : హరనాథరావు. దర్శ కత్వం : తాతినేని రామారావు. నిర్మాత : శివలింగేశ్వరరావు.

హాస్య విమర్శ

కవచం పి.వి.ఆర్.

ఎక్కడెక్కడా ప్రజాస్వామ్యం నురించే.....

ప్రజాస్వామ్యపు విధినిచ్చి-
జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని
యథా తథంగా
బయటపెట్టే పోరాటం!

SHARATH

ప్రజాస్వామ్యం

మొదటి భాగం చాలా మందికి తెలియదు

ఎ.కే.చంద్రామూర్తి యు.రామలింగారావు

SEE THEATRES

డివియన్ వారి 'భానుమతిగారి మొగుడు'

భానుమతి (విజయశాంతి) భాగ్య వంతులమ్మాయి - వెండితెరమీద కనిపించే భాగ్యవంతులమ్మాయిల కుండే దుర్గక్షణాలన్నిటికీ ఆమె వారసురాలు. మొగరొడ్డిలా ముక్క పుటాలు తుడుచుకొనే ఈ పాగరు మోతు పిల్లకు, తనకి బోలెడంత డబ్బు వుందనీ, తన మాటకెవరూ ఎదురు చెప్పకూడదనీ అహంకారమే తప్ప, లోకజ్ఞానం ఉండదు. అన్నా వొదినలు (గిరిబాబు - అరుణ) ఉన్నారు గాని తలిదండ్రులు లేరు. తన కూతురు పెళ్ళిచేసుకు స్థిరపడ్డాక, కూతురికి అల్లుడికి ఆస్తి వేందాలని వీలునామాలా రాస్తాడు తీండి. (ప్రస్తుత 'లా' ప్రకారం మగపిల్లవాడు జనించగానే ఎలా హక్కు ఏర్పడుతున్నదో అడ పిల్ల విషయంలోనూ అంతే! అయితే, సాధారణంగా అనుకుంటున్నటు సరి సమానవాటా రాదు. తండ్రి సైతం ఆమెకి పుట్టుకతో సంక్రమించే హక్కుని అన్యాయక్రంతం చేయలేడు. సినిమా కథలకు యిలాటి విషయాలు అక్కుర్తేదనుకోండి - అది వేరే విషయం).... పల్లెటూరి మనిషి, అన్య కాంతలపట్ల హైందవ సంప్రదాయ బద్ధుడూ, సద్వర్తనాడూ, 'ఎకరం పొలంలో వెరుకుతోట దిగుడుబావి బోరింగ్ పంపు వేతిపంపు' అని గౌరి (అశ్వినీ) తన ఎకరం గురించి ఎంత కవ్విస్తున్నా అపరప్రవాణ్యుడై

సంపరింపగల ధీరోదాత్తనాయకుడూ అయిన జయకృష్ణ (బాలకృష్ణ), ధన సంపాదనకు పట్నం వచ్చి, సినిమాల్లో 'డూప్'గా చేరి, భానుమతి తినిపించిన అయిస్క్రీమ్ తో ఆమెకి డూప్ భర్త అయి, ఎన్నో సినిమా పైట్స్ జరిపి, ఎంతో నాటకమాడి, వెలుబిటీ కోరిన భానుమతిలో పరివర్తన తేచ్చి ఆమెకి నిజభర్త అవుతాడు. ఈ ఫార్ములా పిక్చర్స్ నేటి ప్రజకు కావాలనుకొనే మసాలాలన్నీ వున్నాయి తప్ప పాత్ర చిత్రణలో స్వభావ న్యాయం లేదు - సందర్భ భుద్ధి లేదు. వ్యాపార సూత్రాల వరవడినే దృష్టిలో పెట్టుకు నడిచిన ఈ చిత్రానికి దర్శకులు కోదండరామిరెడ్డి. నిర్మాత: డివియన్ రాజు.

దేవర్ ఫిలింస్ 'ఇలవేల్పు'

వెండితెర మీద విజయానికి మనుషుల్ని నమ్ముకోవడం కంటే జంతువులపై భరోసా వుండడం ఎన్నోవిధాల శ్రేయస్కరమనీ, ఫలవంతమనీ, లాభదాయకమనీ అనేక తడవులు రుజువు చేశారు. చిన్నప్పడేవర. అదే వరవడిని నట రాజన్ దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రంలో రాముడి (ఏనుగు పిల్ల) ప్రధాన పాత్ర; ఈ రామూకి సహాయ పడుతుంది ఒక వానరం. రామూని అపాయం నుంచి కాపాడుతాడు ఫారెస్ట్ అఫీసరు (శరత్ బాబు); ఆయన భార్య (సుజాత), తల్లిని కోల్పోయిన ఈ రాముని, తన కొడుకు రాజుకు అన్నగా

స్వీకరిస్తుంది. అన్నదమ్ముల బాంధవ్యం రామూ రాజాలది. విలనులు ఫార్వెస్ట్ అఫీసరుని ఒక మర్డర్ కేసులోయిరికింపి జైలుకి పంపడం, నిరాధార అయిన అతని భార్య పట్నం చేరుకోగా, తన తల్లినీ తమ్ముడినీ వెతుక్కుంటూ ఈ రామూ పట్నం రావడం, ఈ పెంపుడు ఏనుగు పిల్ల, చుట్టూ వారికి మబ్బిక అవడం, హనుమంతుని నచోయంతో అందరికీ విడుదల కలిగింది, తన కర్తవ్యం నెరవేర్చడం - మొత్తం మీద పిక్చర్ ఖూస్తున్నంత సేపూ కల్లాకపటం, కుత్సితం కుతంత్రం తెలియని సాధు జంతువుల మధ్యనున్న భావన కలుగుతుంది. మృగరాజునిగాక గజరాజుని ఆరాధించి, గౌరవించే సంస్కృతి మనది ; నీతి కథలు జంతువుల ద్వారా చెప్పించడం ఎంత సుబోధకమో పంప తంత్రం ఏనాడో చెప్పింది.

సురేష్ వారి

‘అహ నా పెళ్లంట’

‘మాయాబజార్’ లోని సావిత్రి పాట కెడిట్ టైటిల్స్ గా ప్రారంభమైన ఈ హాస్యరస చిత్రంలో, కస్తూరి సత్యం నూతన ప్రసాద్ తండ్రి : కస్తూరి ప్రిష్ట (దాజేంద్ర ప్రసాద్) తనయుడు. ఈ తండ్రి తనయులు రోడ్డుకడంగా వ్యాయామ నిమిత్తం సైకిళ్ళు తోక్కుతున్నప్పుడు, బుక్ వేసిన పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు, సత్యం గారి అటోబయోగ్రఫీ విని, శోష వచ్చి, అండమాన్ దీవులకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించుకుంటాడు. ఆయన అటోబయోగ్రఫీ మొదలు పెట్టాడూ

అంటే, ఎంతటివాడూ అముదంతాగిన మొహం పెట్టి, ‘మహాప్రభో రక్షిం చండి’ అని మొర పెట్టుకోక తప్పదు. పాపం, లేడీ వార్డెన్ అవస్థా అంతే అవుతుంది. ఇక తండ్రి కొడుకుల పంతాలూ పట్టింపులూ ఎంత అధునిక మంటే, ఎవరు ఎక్కువ విలువైన వస్తువులు పగలగొడితే, వారు ఆనాటి విజేతలు. ఇప్పుడో కోటీశ్వరుడైన కస్తూరి సత్యనారాయణ అతి సామాన్యంగా వున్న చిన్నప్పడు, ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకొని, బంధువు లందరికీ దూర మయాడు; కృష్ణను ప్రసవించాక, భార్య కూడా మరణిస్తుంది. వీరిది ప్రేమ జంట అయినప్పటికీ, తన కూతురు లేవి పోయిందని, ఆ అవమానం భరించలేక వురేసుకు చచ్చిపోతుంది సత్యం అత్త గారు. ఇటువంటి వేడు అనుభవాల కారణంగా, తన కొడుక్కి సంప్రదాయ సిద్ధంగా, పెళ్లి చేదామనుకుంటాడు సత్యం. అయితే, సుపుత్రుడు కృష్ణ మూర్తి, దొంగ ఎక్కిళ్ళ దాహం తీర్చిన ఒక పద్మ (రజని) ప్రేమలో నిలువనా కూరుకు పోయివున్నాడు. పోటోగ్రాఫూ, అకాశ సీతమ్మ ఉత్తరం పని చేయక పోవడంతో, రికార్డ్ డాన్స్ ద్వారా తమ ప్రేమోదంతం తండ్రికి తెలియబరిచి, తండ్రి కొడుకుల నవాల్ అనంతరం, లుబ్ధగ్రేసర చక్రవర్తి అయిన పద్మ తండ్రిలో (కోట శ్రీనివాసరావు) పరివర్తన తెచ్చి, ప్రేమకు విజయం చేకూరుస్తాడు కస్తూరి కృష్ణమూర్తి. అడుగడుగునా నవ్వులతో ముంచెత్తుతూ, చివరినొక చిలిపి నవ్వుతో

సాగనంపే ఈ వితానికి ద ర్శ కు లు
జంధ్యాల; నిర్మాత: రామానాయుడు.

వేజేళ్ళ 'తాతావతారం'

అసలు తాత (కోటాశ్రీనివాసరావు)
అమెరికా వెళ్ళగా, వడ్డీతాత (రావి
కొండల్రావు) సంరక్షణలో ఒక నెల్లాళ్ళ
పాటు వుండవలసి వచ్చిన గోపాలకృష్ణ
(నరేష్), కాలేజీ ప్రియురాలు తులసి
(సాగరిక), వారం రోజులే గడువు
యిచ్చిన కారణాన, పాతిక వేలతో
ఇంట్లో నుంచి పారిపోయి, ఆ పెట్టె కాస్తా
మరొక పంజాబీ (రంగనాథ్) పెట్టెతో
తారుమారు చేసుకు, నానా బీభత్సంతో
చికారిగా చిట్టిబాబు (వేలు) వద్ద తేల్చాడు.
అమెరికా నుంచి వచ్చిన తాతగారు
మొదట్లో తులసి గోపాలకృష్ణల పరిణ
యానికి అమందానందకందశీత
హృదయాగ్రహించుడై అమోదించినప్ప
టికీ, అమ్మాయి తల్లిని చూడగానే
బ్రేకు వేస్తాడు. అదికీమమంటుందే తప్ప
బండిని నిలపలేక పోతుంది. .... కొన్ని
సన్నివేశాల హాస్య కల్పనలో అస్వాభా
వికత వున్నప్పటికీ, ఫారుల్మా పద్ధతి
అనేక సందర్భాలలో అనుసరించినప్ప
టికీ, రావి కొండల్రావు, కోటాశ్రీని
వాసరావు హాయిగా నవ్విస్తారు. రాధా
కుమారి, స్త్రీడరుభర్త, చిట్టిబాబు కూడా
అంతే! సాగరిక, నరేష్ లు పాత్రోచిత
న్యాయం చేశారు. తులసి తల్లి, ఆ
అమ్మాయి జన్మ వృత్తాంతం వెల్లడించి,
గోపాలకృష్ణ తండ్రికి వుంపుడుకత్తె

ద్వారా సంతానం కాదని నమ్మకంగా
బెప్పడంతో మబ్బులు విడిపోతాయి
.... దర్శకత్వం: వెజేళ్ళ.

యమ్మెస్ ఆర్ట్స్ 'అహుతి'

'లా' చదివిన శాంతిని (జీవిత),
మనసారా ప్రేమించిన యువతిని,
తను యమ్మెస్ అయ్యేందుకు, ఒక
రాత్రికి పడుపుకత్తెగా మారమని ఆర్టి
స్టాడు శంభుప్రసాద్. ఇటువంటి పరమ
నీడుణ్ణా తను యిన్నాళ్లునమ్ముకున్నది
- అని విస్తుపోతుంది శాంతి. అప్పటికే
గర్భవతి గనక, అవివాహితమాత
అయి, ఆ అయిదేళ్ళ పిల్లవాణ్ణి చది
విస్తూ, తను పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వద్ద
జూనియర్ గా చేరుతుంది. ప్రజలలో
తన యిమేజ్ పెరిగేందుకు, అశోక్
(రాజేంద్రప్రసాద్) డిస్టిలరీస్ పై కత్తి
కడతాడు హెరామ్ శాఖమంత్రి శంభు
ప్రసాద్. ధనాధి పతుల అక్రమార్కంతో
రాజకీయ పార్టీలు ఎలా ఊపిరిపోసు
కుంటున్నదీ, శంభుప్రసాద్ అశోక్ ల
మధ్య జరిగిన వాగ్వివాదం ఎంతో
సమంజసంగాను, అర్థవంతంగాను
ఉంది. అయితే, యిక్కడి లక్ష్యపుత్రుడు
తన వర న్యాయాన్నిగాక తననే సంర
క్షించుకొనే వాడవటంతో హీరో
విలనుల వరవడి తీసుకొంది పిక్చర్.
అధికార వ్యామోహంలోని కుత్సితాలనీ
వంశనా శిల్పాన్ని ఎంతో సమర్థవం
తంగా చూపారు దర్శకులు కోడి
రామకృష్ణ. రాజేంద్రప్రసాద్ తన

పాత్రకు న్యాయం చేకూర్చగా, జీవితన వేదనాగీతికలో రామణియం నొలికించింది. క్రియమాక్కులో శాంతి అక్కడికి రానవసరం లేదు - అశాంతి సెంటిమెంటల్ ఫూల్ కానక్కర్లేద.

కూడిన సంబంధాత్మక చిత్రం. నిర్మాత : శ్యామ్ ప్రసాద్ రెడ్డి : సమర్పణ : యమ్మెస్ రెడ్డి.

మందాకిని చిత్ర 'పుష్పక విమానము'

మాటలూ పాటలూ లేని ఈ చిత్రంలో కమలహాసన్ కథానాయకుడు. సినిమాహాలు పక్కనున్న ఆ యింట్లో, అందులోనూ పై డాబామీద గదిలో, రాత్రి ఒంటిగంట దాకా ఎటువంటి శబ్దవాహినులైనా వినిపించవచ్చు. పిచ్చుకగూళ్ళవంటి గదులెన్నో గల ఆ యింట్లో మరుగు దొడకి క్యూ. అల్కామినమ్ కెటిల్లో టీ పట్టుకొచ్చే కుర్రాడు, పైనలు పుచ్చుకున్న కర్వాతగాని, టీ గ్లాసు యివ్వడు. తన పేదరికం గురించి దిగులు ఎంత మాత్రం లేదు హీరోకి - ఉద్యోగాల వేట అతని నిత్యకృత్యం. టక్ వేసుకున్న షర్టుకి టై కట్టుకు మరీ నిలబడతాడు నిరుద్యోగుల క్యూలో.... వెడతాగి, వెట్టుమొదలు నానుకు, మైకంలో సుఖ నిద్రపోతున్న ఒక పెద్దమనిషి కనిపిస్తాడు యితనికి ఒక రోజున. బార్లీ బాప్లీన్ లా మంచివసులు వేసే స్వభావంగల ఈ యువకుడు, అన్యుల శరీరుని బుజాలమీద మోసుకు,

తన రూమ్ కి పట్టుకొస్తాడు. అతని జేబులోని పుష్పక్ హోటల్ గది తాళం తీసుకు, ఆ గదికి దరాగా వెళ్లి, అక్కడ వున్న సంపదకు, నోటకట్టలకు అశ్వర్యపోతాడు. తన గ్రేస్ మార్చుకు, నోట్ల కట్టలలో ఒక్కటి మాత్రమే తన స్వంతానికి తీసుకు, స్థూల శరీరుని తన గదిలోనే బంధించి, అతనికి పరివర్యవేస్తూ తను పుష్పక విమానంలో విహరిస్తూంటాడు. ట్రావెలింగ్ మెజీషియన్ కూతురు (అమల) సైగలతో ఈ అమాయక అందగానిని ప్రేమిస్తుంది. తన ప్రమేయం లేకుండానే అయిస్ కత్తుల ఉపద్రవంలో యిరుక్కుంటాడు హీరో.... విడిపోయిన దంపతులు రాజీ పడటం, మెజీషియన్ కూతురు తలిదండ్రులతో మరో ఊరు వెళ్లిపోవడంతో మనవాడు మళ్ళీ మామూలు మనిషి అవుతాడు.... దిక్కాట్ర పార్వతి (తమిళం), బారమ్మ (కన్నడ), మయూరి (తెలుగు) వంటి పిక్చర్లు తీసిన సింగితం శ్రీనివాసరావు ఈ సంభాషణారహిత చిత్రకావ్యానికి దర్శకులు. గౌరీశంకర్ కెమెరావర్క్, వైద్యనాధన్ మ్యూజిక్ ఎంతో గొప్పగా ఉన్నాయి. విజయల్సా, యాకనూతో కూడిన ఈ చిత్రానికి నిర్మాత: నాగరాజు.

మనసుకి బంధవిముక్తి నిచ్చేది, 'చీకటి బిలాలకు కాంతిని తెచ్చేది' హృదయ సీమను పుష్పింపజేసేది? - స్వాతంత్ర్యం. — బైరన్

భమర గీతం

అచ్యుత -

గడిచిన కథ : రామజోగి పంతులు ప్రావకంత్ చలపతి యమ్మ బి యల్ అయ్యాడు. పంతులుగారి మనుమరాలు మెరిలిన్ : ఆమె కూతురు సుమనతో గ్రామాభ్యుదయం చర్చిస్తున్నాడు చలపతి. ఇతనిని మనసా అభిమానించే భమర, బంధువులందరికీ దూరంగా పట్నంలో ఉంది .... ఇక చదవండి.

“అదే నలుగురు భూస్వాములు కలిసి ఒక సినిమా థియేటర్ కట్టుకుంటే సగంమంది జనం పూళ్ళోనే వుంటారు. అల్లాగే చిన్న చిన్న స్టడీ సర్కిల్స్ పెట్టుకోవచ్చును. ఏ వూరికి ఆ వూరు. పొరుగుూరు కన్నా మన వూరే మిన్న అన్నట్లుగా, సౌకర్యాలు అమర్చుకోవచ్చును. కాని యువకులంతా నగర విలాసానికి బానిసలై వెళ్ళిపోవటంతో ఎప్పటికప్పుడు గ్రామాలు వేరే ఉపాధి లేని వాళ్ళతో నిండి పోవడంతో నబంబగా వుండిపోతున్నాయి” అన్నాడు చలపతి.

“బాగానే వున్నాయి నీవు చెప్పిన మాటలు. గ్రామాభ్యుదయం, సాంఘిక సంక్షేమం అంటూ కోట్ల కొలది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తోంది ప్రభు

త్వం ! ఒక్క పల్లెటూరులోనూ స్కూలు భవనం అంటూ వుండదు. నీ ఇంట్లోనో, నా ఇంట్లోనో స్కూలు అంటూ నామ మాత్రపు బోర్డుతో పదిమంది పిల్లలు ఎక్కాలు వల్లెవేస్తూ వుంటారు. ప్రభుత్వం నుంచి జీతం తీసుకుంటున్న వాళ్ళే పట్టించుకోక పోతే ఇంక సాధారణ గ్రామీణులు ఏమి చేయగలరు ?” అంది సుమన.

“ఏమి చేయగలరు అనే నిస్పృహ కంటే, ఏమి చేయలేరు అనే ధైర్యం కావాలి. యువజనులు సంఘాలుగా ఏర్పడాలి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు తమ కని కేటాయించిన నిధులు ఇవ్వటానికి జాప్యం చేస్తే ఆఫీసర్లకి రిపోర్టులు ఇవ్వాలి - ఐచ్చికంగా తమ వూరు అన్ని పూర్లకన్నా శుభికి శుభ్రతకి మారు పేరుగా వుండాలి అనే అభిమానంతో చేయాలి. మన ఇల్లును మనం ఎందుకని శుభ్రం చేసుకుంటాం ? అందుకనే వూరిని కూడా శుభ్రం చేయాలి” అన్నాడు చలపతి.

“గ్రామీణులు అంత సులభంగా ఒకరి మాట ఒకరు వినరు - ఒక నాయకుడిని అంగీకరించ లేని అసూయ

వుంటుంది. ఎవరన్నాముందుకు వచ్చి ఇల్లా చేద్దాం అంటే, ఈనడించి పారేస్తారు. అంతేకాని ఇతని సలహాలు పాటించి చూద్దాం అనుకోరు. నిర్వ్యాపారులైన యువకులు గ్రామాలలో కనపడుతూనే వుంటారు. అల్లా గ్రామాలు మురికిలో మునుగుతూనే వుంటాయి .... ఇంకొకటి వుంది, కొంపెం విద్యాగంధం అంటిన వాళ్ళు తామేదో దివి నుంచి భువికి దిగి వచ్చిన దేవతల మనుకుంటూ నలుగురితోనూ కలవకుండా వుంటారు. మూడువంతుల మంది చదువుకున్న వాళ్ళు పట్నం జీవితమే కోరుకుంటారు. వాలీ వాలని ఇరుకు మురికి గదుల్లో జీవిత కాలమంతా గడిపేస్తారు. యాంత్రిక జీవితం అలవాటు అయిన వాళ్ళకి ప్రశాంతత, స్తబ్ధత నచ్చదు” అన్నాడు చలపతి.

సుమన తల ఊపింది. ఆమెకి ఒక ఆలోచన వచ్చింది. పుట్టిబుద్ధి ఎరుగున్న దగర్నుంచి తను మహానగరాల్లో పెరిగింది. చదువుకుంది. తనకి తను ఒక లక్ష్యం ఏర్పరుచుకోవాలి. భ్రమరలా సంసారంతో తెగ తెంపులు చేసుకోకూడదు. సుగుణలా తెలుగింటి సగటు ఆడపిల్లలా అత్తవారింటికి అతుక్కుపోకూడదు. తల్లి మనస్సుకి బాధ కలిగించకూడదు. ఒక విద్యావంతురాలయిన యువతిగా, తను ఒక వ్యక్తిత్వం సంపాదించుకోవాలి. దానికి తన తల్లిని అడిగి, తాతగారి సలహా తీసుకొని వేమవరం కేంద్రం చేసుకోవాలి. ఇల్లు వాకిలి

పొలం తోటా వున్న ధనికవరానికి వెందిన యువతి తను కనుక తనని అనుసరింపటానికి చాలా మంది ముందుకు వస్తారు. తమ తాత ముత్తాతలు శ్రమించిన పూరు వేమవరం. ఆ ఊరికి ఒక ఉన్నతి తేవాలి - అనుకుంది సుమన. చలపతి కూడా ఆమె అభిప్రాయానికి చాలా సంతోషపడ్డాడు. * * *

తెలిగ్రాం చూసి జడుసుకున్నాడు చలపతి. విజినెస్ పనులతో తీరిక వుండటం లేదు. లక్ష్యజరావు బయటి పనులకి తిరగటం మానుకున్నాడు. వసుధకు పెళ్ళి చేసారు. విమల చదువుకుంటోంది.

“ఎందుకు ఇచ్చిందో ఒక్కసారి వెళ్ళిరదూ!” అంది మేరిలిన్.

“తల్లికో అక్కకో రమ్మని ఇవ్వచ్చు కదా - నీకేందుకు రమ్మని తెలిగ్రాం ఇవ్వటం? ఆ అమ్మాయి సమస్యలు నీకేమి తెలుస్తాయి?” అన్నాడు లక్ష్యజరావు. తండ్రి మాటలకి ‘వెళ్ళవద్దు’ అనుకున్నాడు. కాని ఈ విద్యార్జన అంతా ఆ అమ్మాయి చలువల్లే కదా - అన్న కృతజ్ఞతా భావం కట్టిపడేసింది. సాయంకాలం గోపాలరావు గారిని కలిసాడు.

“ఒక వారం పూరు వెళ్ళాల్సి వుంటుంది” అన్నాడు.

“ఏమిటయ్యా ఉరమని పిడుగులా చెబ్బావు. రెండు మూడు రోజుల్లో అడిట్ చేయాలను కుంటున్నారు. ఇప్పుడు గైర్ హాజర్ అయితే ఎలాగు?”

“భ్రమర తేలిగ్రాం ఇప్పింది రమ్మని. అక్కడి వ్యవహారాలు ఏమిటో తెలుసుకుని వచ్చేసరికి వారం పదిరోజులు పట్టవచ్చును” అన్నాడు.

“అదా సంగతి!” అన్నాడు గోపా

భ్రమర చాలాసార్లు తనని రమ్మని వ్రాసింది - ఎప్పటికప్పుడు ఇక్కడి విషయాలన్నీ భ్రమరకి తెలియ పరుస్తూనే వున్నాడు.

“మీ నాన్న గారు తిరగలేకపోతే, మానుకుందుకు భార్య అడపిల్లలు వున్నారు. నీ బ్రైట్ ఫ్యూచర్ తగల బడిపోతే ఏడవటానికి మటుకు నేను సిద్ధంగాలేను” అంటూ వ్రాసింది.

“నిన్ను నా జీవితం గురించి ఎడ్చేందుకు సిద్ధంగా వుండమని కోరలేదు. నిన్ను శాసించటం నాకు సబబు కాదు. ఎప్పటికయినా నిన్ను నువ్వు తెలుసుకుంటే, మీ అమ్మ కన్నా ఎక్కువగా సంతోషించటమే నేను చేయగలను” అని వ్రాసాడు. తనకి వ్యక్తిత్వం లేదా? ఇక్కడ అందరూ తనని గౌరవించుతున్నారు. తండ్రి, తల్లి తమ కష్టం ఫలించిందని పొంగి పోతున్నారు. ఇక్కడ ఒక ప్రశాంతత, తృప్తి వుంటున్నాయి. అక్కడ లాలస, తృప్తి తాండవిస్తూ వుంటాయి. అక్కడ భ్రమర విలాసజీవితానికి ఒక హంగు దారు తాను. ఇక్కడ ఒక సంసారనావని ఒడిదుడుకులు లేకుండా నడిపే చుక్కాని. భ్రమర తన జీవితంలోకి రావటానికి ఎప్పుడూ ఒక అధికారం, తన మనస్సు పొరల్లో అట్టడుగున దాచు

హవాయ్ ద్వీపం అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో ఏబైయ్యోది. వారి ప్రభువులో ఒకాయన పేరు కమేహయేహ్ - 1819లో మరణించాడు. ఒకసారి ఈయన తనపై విసిరిన ఆరుబల్లెలని ఆపగలిగాడట. మూడు పట్టుకున్నాడు - రెండు తప్పించుకున్నాడు - ఒకటి తగల కుండా పక్కకి వారిగాడు.

కున్నాడు. అమె జీవితంలోకి మటుకు తను చొరబడడు, అన్నీ మరచి తన దారిలోనికి వస్తే ఈ చల్లటి గృహ జీవన ప్రాంగణం లోనికి అశృత హృదయంతో ఆహ్వానిస్తాడు. ఇక్కడ బిజినెస్, కంపెనీ పనులు అభివృద్ధిలో వున్నాయి. అర్థికంగా ఒకరిని చేయి వాపి అడగటం లేదు. తన క్రింద బోలెడంత మంది పని చేస్తున్నారు. తన సమర్థత మీద అందరికీ నమ్మకం, గౌరవం వున్నాయి. ఆ అమ్మాయికి తను ఒక కూపస్త మండూకంలా, తల్లి తండ్రుల చంకబిడ్డలా కన్పించితే అది

ఓమె వక్రదృష్టికి నిదర్శనం మాత్రమే!
ఎన్నిసార్లు తన ఆర్థిక పురోభివృద్ధి, తన
ఉద్దేశ్యం వ్రాసినా భ్రమర ఎక
సెక్కుంగా జవాబు వ్రాస్తుంది తప్ప,
కనతో నెటిల్ అవుదామన్న
ఉద్దేశ్యం వ్యక్తికరింపలేదు. తగినంత
అవసరంవచ్చి వుంటుంది. అందుకనే
ఈ టెలిగ్రాం - అనుకున్నాడు.

“సీమీద నమ్మకం వుంది, చలపతి
ఎల్లాగో అల్లాగా ఒప్పించి ఇక్కడకు
తీసుకు వచ్చెయ్యి. కని పెంచిన తల్లిని
కూడా చూడాలనిపించలేదు దానికి”
అంది మేరిలిన్.

“చూడు, చలపతి! భ్రమర చాలా
తేలివయిన పిల్ల అంటున్నావు - ఇంత
మంచి స్వంతవాళ్ళు వుండగా నీకే ఎం
దుకు రమ్మని టెలిగ్రాం ఇచ్చింది?
ను వ్వి వ్వు డు గౌరవప్రదమయిన
స్థానంలో వున్నావు - లక్షల వ్యాపారం
చేస్తున్న విజినెస్కి మానేజర్ అంటే
మాటలు కాదు. నీ విద్య, పట్టుదల,
కార్యదీక్ష చూసి ఇంత చిన్న వయసు
లోనే పెద్ద కుర్చీలో కూర్చోబెట్టాము
నీలాంటి వ్యక్తికి ‘డార్క్ కార్పొరేషన్’
వుండకూడదు. నలుగురు పెద్దలతో
హుందాగా వుండాలి.” వార్నింగ్
ఇచ్చినట్లే అన్నాడు గోపాలావు. చల
పతికి ప్రాణం చివుక్కు మనిపించింది,
ఇన్ని రోజుల బట్టి తన ప్రవర్తనని
పరిశీలించుతూనే వున్నాడు. రామజోగి
పంతులు గారి దయాభిక్ష వల్ల తనకి
విద్య వచ్చింది. వాళ్ళ డబ్బుతోబే బిజి
నెస్ ఫర్మ నడుపుతున్నాడు. అల్లాంటిది
వాళ్ళ అమ్మాయి రమ్మని వ్రాసే

“తే ఇంత ఆరాటమా? స్నేహం
అన్నదానికి సరయిన నిర్వచనం మను
ష్యుల మధ్య ఏ స్టేజీలో వుంటుందో?
ఎన్ని రోజులు గడిస్తే శ్రీ పురుషుల
మధ్య మామూలు స్నేహం వుంచ
వచ్చో?”

చలపతి, భ్రమర ఇంటికి వేళ్ళెనరికి
బాగా చీకటి అయ్యింది. బాబూరావు
వచ్చి ముందు వరండా తలుపు తీసాడు.
వరండాకు గ్రిల్స్ వుంటాయి. వరం
డాలో ఒక సోపాపెట్టు టీపాయి వుంది.
రెండు మూడు మౌగజైన్స్ ఏవో
వున్నాయి. బాబూరావు ప్రక్క వాటా
లోంచి పెద్ద పింగాణీ ప్లేటులో రెండు
మూడు చపాతీలు బంగాళ దుంపల
కూర తెచ్చాడు ఛా కూడా తెచ్చాడు.

“ఇప్పుడెందుకు ఆవిడ రానీయి”,
అన్నాడు చలపతి.

“దీదీ ఇప్పుడప్పుడే రాదు సాబ్
వచ్చినా రాత్రికి ఇంకేమి వంట
చేయదు,” అన్నాడు బాబూరావు.

ప్రక్కనున్న వాటిలో ఒక రిటయర్
మిలటరీ మేజర్ వుంటున్నాడు. వాళ్ళు
బెంగాలీ వాళ్ళు. బాబూరావు మేజర్
గార్కి దూరపు బంధువు. వీళ్ళకి చిన్న
చిన్న పనులు సాయం చేస్తూ వుం
టాడు. చలపతి తినేసి, మౌగజైన్స్
తిరగేస్తున్నాడు. బాబూరావు ఖాళీ
ప్లేటు వాళ్ళ వాటాలో పెట్టేసి వచ్చాడు
“నాకు ఆంధ్రా వద్దామని వుంది.
సాబ్” అన్నాడు.

“ఏం నీకు ఇక్కడ బాగాలేదా?
అన్నాడు చలపతి. బాబూరావుకి బెం.
గాలీ, ఇంగ్లీషు తప్ప ఇంకేమి రావు.

బొద్దుగా తెల్లగా వుంటాడు. మెరిసే కళ్ళు, బూరె బుగ్గలు. బి. ఎ. ఫస్టియర్ చదువున్నాడుట.

“బాగు లేక కాదు, సాబ్ - దీ దీ వాళ్ళది పెద్ద జమిందారీ కుటుంబం కదా - వాళ్ళ అమ్మ ఒక్కరూ వుండ లేక పోతున్నారట, నాకా తల్లితండ్రులు లేరు, అన్నదమ్ములు లేరు, సాబ్ - ఒక అక్క వున్నాది. ఎల్లాగో కష్టంగా అత్తవారింట వుంది. అయిదు గులు పిల్లలు అవిడకి! ఆమెకి నేను భారంగా వుండటం ఇష్టం లేక మేజర్ సాబ్ వద్ద వుంటున్నాను. దీ దీ నన్ను ఆంధ్రాకు బట్వాడా వేస్తానంటోంది” అన్నాడు బాబురావు. ఆంధ్రా పేరు తలుస్తేనే బాబురావు ముఖం వెలిగిపోతూంది.

“మరి చదువు ఎల్లాగ? ” అన్నాడు చలపతి.

“ఏం చదువుకుంటాను, సాబ్ - ఇక్కడ మేజరాంటి నన్ను తినేస్తూంది. అక్కడ పనే వుండదుట కదా - బోలెడంత మంది నౌకర్లంట! హాయిగా వుండవచ్చునట - నన్ను వాళ్ళమ్మ గారు స్వంత కొడుకులాగ చూసు కుంటారుట, సాబ్, దీ దీ వాళ్ళ నాన్న గారు కూడా బెంగాలీటకదా” అన్నాడు గొంతు తగింది గుసగుసగా. భ్రమర, బాబురావుకి ఆకాశంలోని నక్షత్రాలని లేఖ్యపెట్టడం నేర్చుతోందా? కష్ట నష్టాలకి ఓర్చి జీవితాన్ని ముందుడుగు వేయించాల్సిన తరుణంలో అలస్యత్వ భావాన్ని, సులువయిన జీవితాన్ని ప్రోత్సహించటం మంచిదా? చలపతికి

ఏది సత్యం, ఏది అసత్యం? - అనే యుద్ధాలలోనే కాదు, ఎన్నికలలో కూడా తెలీదు. విజయదుందుభిత్ సమస్తం సర్దుమణిగి పోతుంది ఒక మాటకు అనేకార్థాలు స్ఫురింపజేస్తూ మాటలను ఈబెలుగా వాడుతారా! 20వ శతాబ్దిలో హెచ్చరించినది జాన్ ఆర్యెల్.

భ్రమర తత్వం అంతు పట్టలేదు బాబురావుతో కబురు చెబుతూ నిద్రలోకి జారుకున్నాడు చలపతి.

“మీకు నిద్ర వస్తోందా?” అన్నాడు బాబురావు.

“అ అ” అన్నాడు కళ్ళు మూసుకునే.

సోఫాలో ఒత్తిగిల్లి పడుకున్నాడు చలపతి. బాబురావు మాటలు నగ వినిపించనే లేదు చలపతికి. ఆ నిద్ర నిద్రా తెల్లగా తెల్లవారిన తర్వాత ఏడుగంటలకి మెలుకువ వచ్చింది

అంతవరకూ తను వరండాలో సోఫాలోనే నిద్రపోయానని తెలిసింది. రాత్రి తనని ఎందుకు లేపలేదు? రమ్మని బెల్ గ్రాం ఇచ్చిన మనిషి రాగానే వెంటనే నిద్రలేపి వెంటనే వెళ్ళనక్కర లేదా? దిగువ లేచాడు. వంటింట్లోకి వెళ్ళాడు. భ్రమర తల స్నానం చేసినట్లుంది. జాటు జారు ముడి వేసుకుంది. కాఫీ కలిపి ఫ్లాస్కులో పోస్తూంది.

“ఎందుకు అంత అర్రంటుగా రమ్మని బెల్ గ్రాం ఇచ్చావు?” అన్నాడు.

“ముందుముఖం కడుగు. నాసా కాఫీ అయినాక, మన విషయాలలోకి వద్దాం” అంది.

“అంత తీరిగా చర్చించాల్సిన విషయాలా? అవతల బోలేడుపనులు వున్నాయి నాకు,” అన్నాడు ముఖం ముడుచుకుని.

“నీకు పనిలేనిదెప్పుడు? రెండేళ్ళ బట్టి పని చేస్తూనే వున్నావు కదా!”

“ఎన్నిసార్లు రమ్మన్నాను. రావటానికి నీకేం వచ్చింది? అందర్నీ వదిలి వంటి పిల్లి రాకాసిలా ఇక్కడ నువ్వేంబావుకుంటున్నావు?” ప్రేమగా మందలించినట్లుగా అన్నాడు.

“ఏదో నాకు నచ్చినట్లుగా వుంటున్నాను. ముందుపని కానీయి. తర్వాత తీరిగా పోట్లాడుకుందాము” అంది. చలపతి స్నానం చేసి వచ్చే ఫరికీ వంటింట్లో పీట వాల్చింది. ప్లేట్లొనాలుగు ఇడ్లీలు, పచ్చడి వేపింది.

తనాక ప్లేటులో నాలుగు ఇడ్లీలు పెట్టుకు కూర్చుంది.

“డైనింగ్ టేబుల్, కుర్చీలు ఏవి?”

“అల్లామధ్యగదిలోకి చూడు!” చూశాడు. డబల్ కాట్, ఫోం బెడ్ లేవు. బాపమీద ఒక పెద్ద పరుపు చుట్టేసి వుంది.

“ఏమిటి దేవదాసులో చంద్రముఖిలా?”

“అన్నీ అమ్మేశాను. చాలా అప్పులు అయిపోయాయి. అంతా తీర్చేయ్యాలి. ఈ వూరిలో ఇంక వుండ బుద్ధి పుట్టడం లేదు. ఇంటికి పగిడి క్రింద ఏడు వేలు ఇచ్చాను. ఇప్పుడు ఒక ఫ్రెండు వదివేలు ఇస్తానన్నాడు. - వున్న అప్పులన్నీ తీర్చేస్తాను. వీటికి ఒక మగదిక్కు వుంటే బాగుంటుంది అని నీకు బెల్ గ్రాం ఇచ్చాను,” అంది.

“నీకు పట్టిన శని వదిలించన్న మాట- ఇప్పటికయినా కళ్ళు తెరిపిన పడ్డాయి పోనీలే!” అన్నాడు. మర్నాడే ఇంకొక అతనికి ఇల్లు ఇచ్చినట్లు వ్రాసి వదివేలు తీసుకున్నాడు. బట్టల కొట్లో, పవారి కొట్లో అప్పులు అన్నీ తీర్చేసాడు. భ్రమరకి కొంచెం వళ్ళు వచ్చింది. నిగారింపుతో తళ తళ మెరుస్తూంది. చేపల్లాంటి కళ్ళు తమాషాగా నవ్వుతున్నాయి. భ్రమర చాలా ఆనందంగా పొంగిపోతున్నట్లు కనిపించింది.

“నేను వచ్చిన పని అయినట్లేనా?” అన్నాడు.

“ఓ! నీ మీదంచిన బాధ్యతని సక్రమంగా నిర్వర్తించావ్!”

(ఇంకా వుంది)

ప్రతి గురువారం

గడిచిన కథ: బాబ్ దంపతులు ఒక చిన్న ఊరు నుంచి, మూడు వేల లోపు అమ్మే 'ఆర్కయిన్' అనే చిన్న పత్రిక నిర్వహిస్తున్నారు. అతను ఎడిటోరియల్ ఆఫీస్ యడ్వర్తయిజ్మెంటు తమ కష్ట సుఖాలు జాన్ మెక్లీన్ చెబుతున్నారు. ....చదవండి

'నా పాపు పేరు, నేను డబ్బిచ్చి, ఎందుకు వేయించుకోవాలి మీ పత్రిక లో? నా పాపు యిక్కడ ముప్పయ్యి దేళ్ల బట్టి - మా నాన్న కాలంనుంచీ - ఉంది. బుట్టపట్ట అందరికీ తెలుసు, మా పాపు ఎక్కడ వుందో!'

రేకపోతే యిలా : 'మీ పత్రికకి సర్క్యూలేషన్ ఎంత వుందని మీకు యడ్వర్తయిజ్మెంటు యిచ్చేందుకు? యడ్వర్తయిజ్మెంటు యివ్వదలచు కుంటే, 12,000 మంది చదివే దిన ప్రతికకి యివ్వక, మీకిచ్చేందుకు నా కేమయినా మతి పోయిందను కున్నారా?'

ఎండ అనక, వాన అనక - ఎక్కే గుమ్మం, దిగే గుమ్మం, విసుగెత్తి నిన్నుహ వెందాను. 'ఏదో వాళ్లు శ్రమ పడుతున్నారు; కాస్త వేయూతనిద్దాం,' అని ఒక్కళ్ళూ అనుకోరే! 'ఆర్కయిన్' కి అవకాశం యిస్తేగదా దాని ప్రతిభ రుజువయేందుకు!

ఈ నిరాశామయ ప్రపంచంలో మిన్ ఓలా ఒక్కతే నాకు కాస్త సంతోషాన్ని యిచ్చేది. మిన్ ఓలా పొట్టిగలావుగా ఉంటుంది. బ్రహ్మచేముడు కాని, మంచి తెలివిగలది. గ్రిఫిత్, అను కంపెనీలో, పుస్తకాల బీరువా పై అజమాయిషీ ఉద్యోగమొంది గ్రిఫిత్స్లోకి వెళ్ళినపుడు, మామూలుగా పలకరింపవలసిన వాళ్ళని పలకరించి తిన్నగా ఆమె దగ్గరికివెళ్ళేదాన్ని

గ్రిఫిత్స్ చాలా పాత సంస్థ. వందేళ్లబట్టి ఉంటోంది అక్కడ. దగ్గర దొరకని వస్తువంటూ లేదు. పూలమొక్కల దగ్గర్నుంచి, ఫేషన్ బుల్ డ్రెస్సులదాకా సమస్తం దొరుకుతాయి. గ్రిఫిత్స్ ఎంత పెద్దదంటే, వాళ్ల పాపులో వున్నవన్నీ వాళ్లకే తెలియవు. పురాతన వస్తువులకి అటకలు కట్టి, వాటిమీద పేర్పారు. అవి కావలసిన 'కష్టమర్' నిచ్చేస మెట్లు ఎక్కి, సాలెగూళ్లకి వీదరించుకోకుండా, తనకి కావలసిన వస్తువు ఏరుకోవచ్చు. అని టీకీ ధరలు వస్తువుల మీద వేసి ఉండవు; గుమాస్తాలు తొందరగా మన మాట వినిపించుకోరు. 'దీనికి డబ్బు పుచ్చుకోండ్రోయ్' - అని మనం అరవవలసి వస్తుంది. సరసుడూ సహృదయుడూఅయిన ఎల్టర్ గ్రిఫిత్స్ రెండు

చేతులూ వావి, 'అయ్యా, దాని ధర నాకూ తెలియదు. ఒక ఏటై సెంటు పడేసి వెళ్లండి - సరి పెట్టించేస్తాను' అంటాడు.

యడ్వర్తయిజ్మెంటుల విషయం వచ్చినప్పుడు అతనంటాడు: 'మిస్ ఓలాని చూడండి. ఆమె ఎలా చెబితే అలా చేసేయండి, దాని దేముంది?' ఎంతో చక్కగా చెబుతాడు.

పెట్టెలాటి గదులు చాటుకుంటూ, వివరమన్న మిస్ ఓలా దగ్గరికి వెళ్తాను. రసీదులూ వద్దల పుస్తకాలూ ముందే నుకు కూచుని వుంటుంది మిస్ ఓలా ఎప్పటి కప్పుడు కొత్తే ఆమెకి: ఊరు వివరి దుబ్బుల్లో నుంచి, తిన్నగా యిక్కడికొచ్చిన దయ్యాన్నేమో అన్న ట్టుగా చూసేది.

'చేపర్ల యిటూ అటూ సర్దుతూ, 'ఇంకా ఏమీ తయారు చేయలేదు. ఈ వారం కొత్తగా వచ్చినవి కదూ, చేపలు పట్టెటప్పుడు వేసుకునే బూటూ యిలు దులుపుకునే దుమ్ముచీపుర్లూ, కొత్తరకం పెయింట్లూ, చిక్కుడు విత్తనాలు....' అంటూ మధ్యలో ఆగి పోతుంది.

'అంతేనా, యింకా ఏమయినా వున్నాయా?'

ఆమెకి వినిపించదు.

'ఇంకా ఏమయినా వున్నాయా?' అని గట్టిగా అరుస్తాను.

ఇక లాభం లేదని. చెవి నా వెపుగా తిప్పి 'ఏమిటి?' అంటుంది.

'ధరలు' అని బిగరగా నేను.

కాయితం మీద రాస్తాను.

'ధరలకేం ఫరవాలేదు చిక్కుడు. విత్తనాలు వచ్చాయని రాస్తే చాలు, ఇది వాటికి సీజన్.'

ఆమె చెప్పినవాటిలో ఏవి ఎంత వరకు యడ్వర్తయిజ్మెంటుగా వేయాలి, ఏవి వార్తలుగా వేయాలి అనేది సమస్యే! ఒకదానిలో ఒకటి కలిసిపోయివుంటాయి.

ఏమైనా, బిల్లు విషయంలో యిబ్బంది లేదు. ఇది యింత ఎందుకయింది, అంత ఎందుకయింది? అను పేవీలు లేకుండా, మేము పంపిన బిల్లు మొత్తానికి నెలాఖరు అయేవేళకి చెక్కు వచ్చేస్తుంది.

సహనమనేది నా సహజ గుణాలలో ఒకటి కాదు; కాని, యడ్వర్తయిజింగ్ వల్ల అది నేర్చుకోక తప్పింది కాదు. యడ్వర్తయిజర్లు వుట్టినే కూబో పెడు తున్నప్పుడు ఎంతో ఓర్పు ప్రదర్శించ వలసి వచ్చేది. ఒక జోళ్ళపాపు మేనే జరు తమ జోళ్ళ పెట్టెలు సర్దుకుంటూ, నన్ను 45 నిమిషాలపాటు కూబోబెట్టి, అఖర్ని తనకి మా పత్రికలో యడ్వర్తయిజ్మెంటులని లేదన్నాడు. ఉండ బట్టలేక నాలుగూ పెట్టాను, అమాట ముందే చెప్పొచ్చుగా!

అఫీసుకొచ్చి బాబ్కి ఆ సంగతి చెప్పేవేళకి 'అలాగా' అని పూరు కున్నాడు. శ్రీలు కొద్దిగా బయటపడే టప్పటికి, పురుషులు తమ అధికృతని చూపుకోడానికి వెనుకాడరు.

'యడ్వర్తయిజ్మెంటులు తీసుకు రావడమనేది నీ బాధ్యత. వర్తక ధర్మంలోని మొదటి సూత్రం ఏమి

టంటే, కస్తమర్ ఎప్పుడూ రైటే. నీ విషయంలో కస్తమర్ అనేవాడు యిడ్వర్దయిజర్. నువ్వు అతనికి మన పత్రికలో స్తలం అమ్ముతున్నావు; అతనికి యిష్టమయితే కొనుక్కుంటాడు; లేక పోతే లేదు. ఓర్పు మనకి వుండాలి గాని యితరులని అని లాభం లేదు. ఎవరో మొరటుగా ప్రవర్తించారని మనమూ అలా వుంటే ఏలా? మొరటు దనాన్ని సౌమ్యతతోటే ఓడించగలం.

బాబ్ మాటలకి మొదట కోపం వచ్చినా, విజయ సాధనకి ఆ సౌమ్య మారమే రాజబాట అని తెలుసు కున్నాను.

ఏ జోళ్ళ కంపెనీ మేనేజరు నన్ను 45 నిమిషాలు వుట్టినే కూచోపెట్టాడో, అతనే చివరకు మా పత్రిక యావజ్జీవ యడ్వర్దయిజర్స్ లో ఒకడయ్యాడు.

నగలవర్తకునిపాపుకి మధ్యాహ్నం వేళ గాక హిద్దుటినే, అతని భార్య నలుగుడు ప్రారంభించక పూర్వం, అతని పాదాల మంటలు ప్రారంభం కాక పూర్వం వెళ్ళడం మంచిదని గ్రహించాను. ఎరిస్కిన్ దగ్గరకెళ్ళి నవ్వుడల్లా, వాళ్ళబ్బాయి చదువు విషయం అడిగేదాన్ని. బాగా చదువు కుంటున్నాడని అతను అంటే, ఏడెని మిది అంగుళాల యడ్వర్దయిజ్ మెంటు భాయం. స్కూలు అధికారులు ఆ అబ్బాయిని యింటికి పంపించివుంటే ఎరిస్కిన్ ని యడ్వర్దయిజ్ మెంటు అడిగి లాభం లేదు - వృధా. చిన్న పట్నంలో పత్రిక అంటే, నలుగురితో కలసి మెలసి పోగలగాలి. వారికి మన మీద యిష్టం కలిగేటట్లు చేసుకోవాలి. అంతేగాని, మన పత్రిక లక్ష కాపీలు

లక్ష్మీ జనరల్ స్టోర్స్

బెసింట్ రోడ్, గవర్నర్ ఫెట.

విజయవాడ.

కంచె, ధర్మవరం,

బెంగుళూరు, బెనారస్ పట్టు చేరలు,

చెరిన్ షర్మింగులు, సూబోంగులు,

రెడీమేడ్ దుస్తులకు -

అందరేశమువండు ప్రసిద్ధి చెందిన అధునిక బట్టల వాషి

అమ్ముతున్నప్పటికీ, చిన్న పట్నంలోని యడ్వర్తయిజర్ రెండు అంగుళాల ప్రకటన కూడా యివ్వడు - మనమంటే యిష్టపడక పోయిన పక్షంలో! పత్రికా ప్రచారం కాదు, - వ్యక్తిగత బాంధవ్యం ప్రధానం.

9

పెద్ద పత్రిక లెప్పడూ ప్రజాకరణ కోసం, ప్రమాదకరమైన దుర్వార్తలకి ప్రాముఖ్యత నిస్తాయి. అందుకనే, సాధారణ పాఠకుడు దానివంక కాసేపు చూసి, చదువుకునేందుకు మట్టుకు వారపత్రిక చేత బుచ్చుకుంటాడు. సుశీక్షితులూ సద్వర్తనులూ అయిన పౌరుల కార్యకలాపాల గురించి ఉంటుంది ఆ వారపత్రికలో.

మహిళా సమితి గురించి, కవున్సిల్ మీటింగు గురించి ఏ వారానికావారం

కొత్తగా రాయడం మాటలు కాదు ఊహాగానం చేయడం బాగా చేతనై వుండాలి. ఏ వార్తనైనా సరే, అక్షరణీయంగా ప్రకటించాలి. మేము కొత్త పోకడలు పోయేటప్పటికి కొందరు అనుమానాస్పదంగా చూశారు. కొన్ని స్థానిక పారిశ్రామిక సంస్థల వాళ్లు, తమ గొప్పలు ప్రచురించేందుకు పత్రికలు వున్నాయనుకుంటారు.

మేము పత్రిక కొనేటప్పటికీ, రెండు సొరుగుల నిండా ఫోటో బ్లాకులు వున్నాయి. ఆ ఫోటో బ్లాకుల మధ్య ఒక ఎలక నివాసం చేస్తోంది కూడాను. ఎప్పుడో చనిపోయిన గ్రామాధికారి దగ్గర నుంచి, ఈ మధ్య చనిపోయిన డాక్టరుదాకా వున్నాయి ఫోటో బ్లాకులు. డవునింగ్ టవున్ పట్టుపు చరిత్ర అంతా మా ఆఫీసులో వుందనవచ్చు.

పూజాసమయం పరిశుభభరితం
అంబికా దర్బార్ బత్తి

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

అంబికా కె!

విజయవాడ-ఆంధ్ర

‘అర్కయివ్’ పత్రిక 1875 లో
సాపించబడింది. ఫోటో గ్రాఫర్ ఖర్చు
లేకుండా బొమ్మలు దొరికాయి - మాకు,
ప్రతివారం ఒక ఫోటో వెయ్యడం -
గురువారం ఉదయం 9 గంటలు
దాటిన తర్వాత వచ్చి, ఆ ఫోటో ఎవ
రిదో చెప్పగలిగిన మొదటి మనిషికి
ఒక ఏడాదిపాటు ‘అర్కయివ్’ పత్రిక
ఉచితంగా లభిస్తుందనడం, జనాకర
మూరం అనుకున్నాం.

మొదటివారంవందమందివచ్చారు,
- మేము ప్రచురించిన ఫోటో
ఎవరిదో వెప్పేందుకు. ఆ తర్వాత
గురు శుక్ర శని వారాలు మూడు
రోజులుగా రెండేసి వందలమంది
వచ్చేవారు. ‘మిస్టరీ హవుస్’ ఒక్కటి
తప్ప, మిగతా బొమ్మలు ఎవరెవరివో
ఒక స్థానిక చరిత్రకారుని సహాయంతో,
మేము ముందే తెలుసుకున్నాం. ఆ
‘మిస్టరీ హవుస్’ మట్టుకు ఎక్కడిదో

ఎవరెవరు ? ఏ చిత్రంలోనిది ఆ వేషధారణ ? సరిగా చెప్పగలిగి
మొదటి ఇరువురికి పదేసి రూపాయిలు బహూకరించగలము. ఎక్కు
మంది చెప్పగలిగినప్పుడు చీట్లువేసి మొదటి ఇరువురికే బహుమ
యివ్వడం జరుగుతుంది. మీ జవాబు కార్డు మీదనే వ్రాయండి
మాకు అందవలసిన చివరి తేది: 15-2-1988.

SALESMAN, 2, Kumbakon Road, P. B. 2922 Madras - 600 004

ఎవరూ యింతదాక వెప్పలేకుండా ఉన్నారు. సంవత్సర ప్రారంభాన ఆ బొమ్మవేసి, 'మిస్టరీ హవుస్' ఏమిటో ఎక్కడో వెప్పగలిగిన వారికి 50 సెంట్లు బహుమతి అని ప్రచురిస్తున్నాం ప్రతి ఏడూ.

ఈ 'మిస్టరీ హవుస్' గురించిన వాద ప్రతివాదాలు పత్రిక వచ్చిన రోజు వుదయం ప్రతివోటా విని పిసాయి. ఆఖరికి పోస్టాఫీసులో కూడా పోస్టుమాన్, పోస్టుమిస్ట్రీస్, పౌరులు కలిసి వాదించుకుంటూ వుంటారు. ఫలానా రాక్ రావెన్ మార్ంలో ఉందని ఒకరూ, 1930లో తగ్గుల బడిపోయిన హావెన్స్టోర్న్ అని మరి ఒకరూ - యిలా రకరకాలుగా ఆ మిస్టరీ హవుస్ ని పోల్చుకోబోతారు. ఒకరోజురాత్రి, ఒక చందాదారు మాకు ఫోను చేసి అడిగాడు: 'అది ఎక్కడుందో మీరయినా చెబుదురూ - ఎవరికి తెలియని బొమ్మవేసి మమ్మల్ని యిలా చంపడం బాపూ లేదు.'

మిస్టరీ హవుస్ ఫలానావోటా వుందనీ అది ఫలానావారి యిలు అనీ సూచనలు వస్తూండేవి. ఫోటోగ్రాఫరుని పంపించి దాని బొమ్మ తీయించి, అచ్చువేసే వాళ్ళం. ఫోటో తీయించడం, బ్లాకు వేయించడం - దీనంతటికీ చాలా ఖర్చయ్యేది. కాని పాఠకులు యిందు విషయమై ఎంతో ఆసక్తి కనబరిచే వారు. అందుచేత నాలుగు డబ్బులు ఖర్చయినా కష్టం తోచేది కాదు.

ఇక యడ్వర్టయిజ్ మెంట్ల విషయంలో ఒక తమాషా పద్ధతి అవలం

బింబే వాళ్ళం. ఏ చందాదారు పేరు అయితే తన యడ్వర్టయిజ్ మెంట్ లో కనిపిస్తుందో, ఆ చందాదారుకి ఒక డాలరు విలువగల వస్తువులు ఉచితంగా యివ్వమని యడ్వర్టయిజర్లతో ఏర్పాటు చేసుకునేవాళ్ళం. ప్రతివారం చందాదారుల లిస్టులోనుంచి, ఏదో ఒక పేరు కళ్ళుమూసుకు తీసి, ఏదో ఒక యడ్వర్టయిజ్ మెంట్ లో యిరికించేవాళ్ళం. ఇందువల్ల రెండు ప్రయోజనాలు. ఎంత చిన్న అక్షరాలలోవున్న యడ్వర్టయిజ్ మెంట్లు అయినా సరే, చందాదారులందరూ తమ పేరు వుండేమో, తమకి డాలరు వస్తుందేమో - అని చదువుతారు తమ పేరు లేనప్పుడు, మేమేదో పక్షపాతం చూపిస్తున్నామనీ, దగ్గరవాళ్ళకే యివి ముట్టజెబుతున్నామనీ యిటువంటి ఆరోపణలు లెక్కలేనన్ని వచ్చేవి. ఒకసారి ఒకావిడకి చూమీద చాలా కోపం వచ్చింది. ఆమె పేరు పుష్పాల ప్రకటనలో ఉంది.

'పువ్వులా - వెధవపువ్వులు! పువ్వులంటే నాకు మహాఅసహ్యం. నా మనమడికి ఒక ఆటవస్తువు కొని యిద్దామనుకుంటే, మీ పుష్పాల ప్రకటనదాడు పువ్వులు తప్ప యింకేమి యివ్వనంటున్నాడు. ఇదేమి అన్యాయం? నామనమడికి ఆటవస్తువు కొనుక్కూడదా నేను?' అంటూ టెలిఫోను మీద మమ్మల్ని దుయ్యబట్టకుంది. మానవ స్వభావం ఎలాంటిదంటే, మనం, బటాణీ గింజలు పంచి పెడుతూవుండే పచ్చలు (Emeralds) ఎందుకు పంచి పెట్టటంలేదని అడుగుతారు.

(ఇంకా వుంది)

JAGATI Telugu Monthly - Vol. 33 No. 379 - Feb 88
Edited, Printed and Published by N.R. Chender at
MANASA PRESS, 2 Kurchery Road, Madras- 600 004
Phone. 7 6 6 9 7